

Θρακική
N. 1
Αλεξανδρ
701217
5536
ΘΡΑΚΙΚΗ

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Albert Dumont

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἀρχαία ἱστορία τῆς ἀγαπητῆς μας Θράκης τῆς ὁποίας μικρὸν τμήμα, μετὰ μακροαίωνα βαρβαρὴν δουλείαν ἠξιώθη νὰ ἀναπτύξῃ τὸν μνησμένον τῆς ἐλευθερίας ἀέρα, εἶναι σκοτεινοτάτη καὶ ἀγνωστὸς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ.

Περὶ αὐτῆς ἐλάχιστα γνωρίζομεν, κείναι δὲ συγγραφεῖς ἀρχαῖοις ἢ νεώτεροις ἔγραψαν διεξοδικῶς περὶ Θράκης. (1) Τοῦτου ἕνεκα συνεχῆ ἱστορίαν τῆς Θράκης, ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον δὲν ἔχομεν. Ὅσοι ἐνησχολήθησαν περὶ αὐτῆς ἰδιόκρι μὲν καὶ ζῆλον, ἠρόκησαν εἰς ὀφισμένες ἐποχὰς ἢ μονογραφίας καὶ περιγραφὰς νομισμάτων.

Ἡ Θράκη ἀναπτρογίτως μεγάλῃν θέσιν κατέχει ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, λέγει ὁ Albert Dumont, (2) ὀλίγα δὲ χῶραι τῆς ἀρχαιότητος, δέονται νὰ ἐπιδειξῶσι ἀπουδαίωτον τιτλον εἰς τὴν προσοχὴν τῆς συγχρόνου ἐπιστήμης. Ἄλλ' ὁ ἀρχαῖοι ἱστορικοὶ ἂν καὶ ἀρκούντως μαρτυροῦσι τοῦτο, ἐν τούτοις οὐδέποτε ἴδουσι λεπτομερῆ πληροφορίαν περὶ τῆς θεησκείας, τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων, τῆς γλώσσης καὶ τοῦ πολιτεύματος τῶν ρωμαίων ἐκείνων χρόνων, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ ἀμνημονεύτων χρόνων κατάρκησαν τὸν Ἄμιον καὶ τὴν Ῥοδόπην.

Ποιοὶ οἱ πρῶτοι κάτοικοι αὐτῆς καὶ ποία ἡ γλῶσσα αὐτῶν δὲν εἶναι δυνατόν οὔτε εὐκόλον νὰ προσδιορίσωμεν. Εἶναι ὁ σκοπέλος ἐπὶ τοῦ ὁποίου προσέκρουσαν πάντες ὅσοι ἠσχολήθησαν μὲ τὴν ἱστορίαν τῆς Θράκης.

Ἡ Θράκη ἀνάκαθεν πλὴν μικρῶν διακοπῶν, ἀπειλεῖ ἀναπόσπαστον μέρος τῆς κυρίως Ἑλλάδος. Ἀπὸ τῆς ἰσχυρῆς καὶ βορείᾳ Ἑλλάδι καλεῖται παρὰ πάντων τῶν ἱστορικών, ἀπὸ τῆς ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος, σκοτειναί, ἐν πολλοῖς ἀνεπαρκαι, obscura γὰρ εἶναι τῆς ἑκφρασεὶς τοῦ Ἀμμαμαυῶ Μαρκελλίνου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(1) Ὁ χρόνος ὅστις ἐπιστημονικῶς εἰσέστη καὶ ἔγραψε περὶ Θράκης, εἶναι ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος Albert Dumont, ἑταῖρος καὶ μετὰ ταῦτα διευθυντὴς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἐπιστημονικῆς Σχολῆς, περιηγητὴς αὐτὴν κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1869. Τῷ 1871 ἐκδόθη τὸ Rapport sur un voyage en Thrace, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν σοφὸν ἡλιμιστὴν καὶ ἱστορικὸν Βικτωρ de Duryu, ἐκπαιδευτὸν τότε τῆς Παιδείας, ὅστις καὶ ἐπέθεσεν αὐτὸν εἰς τὴν περὶ ριθμῶν ταύτην, δημοσιουθὲν εἰς τὰ Archives de Missions scientifiques et litteraires, serie III, τόμ. ΣΤ', σελ. 447—515, τῷ δὲ 1876 τὸ Inscriptions et monument figures de Thrace, ἐν τῷ αὐτῷ περιοδικῷ, serie III, τόμ. III σελ. 117—200. Ἐκ τῶν ἔργων τούτων, τὸ πρῶτον ἐδημοσιεύθη ἐν περιηγητικῇ μεταφράσει ὑπὸ Α. Ζωηροῦ, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Ἡ Θράκη καὶ οἱ ἀρχαιότητες αὐτῆς, ἐν τῷ Περιοδικῷ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Κωνσταντινουπόλεως, 1871—72, τόμ. ΣΤ', σελ. 359—885.

Εἰς τὰ δύο ταῦτα ἔργα περιέλαβεν ὁ Dumont ὁ, ἢ ἦτο γνωστὸν περὶ τῶν σωζομένων ἀρχαίων μνημείων καὶ λιθίνων ἐπιγραφῶν τῆς Θράκης μέγιστον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Ἐκδίδων ὁ Dumont τὰς περὶ Θράκης πραγματίας του, ἐξέφραξε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἐκδοθῆ ἓνα Corpus τῶν Θρακικῶν ἐπιγραφῶν, εἰς τὸ ὁποῖον νὰ περιληφθῇ πᾶν ὁ, ἢ ἦτο γνωστὸν περὶ Θράκης. Ἡ ἐπιθυμία του αὕτη ἐπεληρώθη ὑπὸ τοῦ Th. Homolle, διευθυντῆς τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, διὰ τῆς ἐκδόσεως αὐτοῦ τοῦ ἔργου τοῦ Dumont μετὰ πλείστων προσθηκῶν καὶ βελτιώσεων τῷ 1892, ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν Melanges d' Archéologie et d' Epigraphie, σελ. 186—287 καὶ 307—581. Εἰς διάστημα 18 ἐτῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἔργου τοῦ Dumont τῷ 1876, αἱ ἀνακαλυφθεῖσαι ἐπιγραφαὶ σχεδὸν ἰδωκυλάσθησαν καὶ ἀπὸ τότε πληθὺς ἐπιγραφῶν ἤχθη εἰς φῶς ὑπὸ τῶν ἀρχαιολόγων, ὥστε νὰ παρίσταται ἀνάγκη καὶ τρίτης ἐκδόσεως τῆς ἀμνημονεῖου συλλογῆς.

Τελευταίως ἐξέδωκεν ὁ G. Seure, ἑταῖρος τῆς ἐν Ἀθήναις Γαλλικῆς ἀρχαιολογικῆς Σχολῆς, περισπούδαστον ἔργον περὶ Θράκης ἑπιγραφικῆς Thrace εἰς τρεῖς τόμους, τῶν ὁποίων ὁ τρίτος ἐξεδόθη τῷ 1925. Ἀλλὰ καὶ τοῦτου τὸ ἔργον δὲν ἀπεκλείει ἱστορίαν τῆς Θράκης, ἀλλ' ἀναφέρει μελέτας περὶ τῶν ἀρχαιολογικῶν εὐρημάτων αὐτῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἀποτελεῖ πολὺτιμον συμπλήρωμα τοῦ Dumont, διασαφηνίζον πολλὰ τὰ σκοτεινὰ τῆς πατρίδος ἱστορίας.

Συνεχῆ ἱστορίαν τῆς Θράκης ἀπὸ ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι τοῦ 46 μ. Χ. ἐξέδωκε πρὸ ὀλίγων ἐτῶν (1932) ὁ φίλιαιος συνάδελφος κ. Κωνσταντῖνος Κουρῖδης, ἡ ὁποία ἀνεπλήρωσε μέγα κενόν.

Βιβλιογραφίαν πλὴν περὶ Θράκης, εὐρίσκει ὁ βουλόμενος εἰς τὸ ἔργον A Dumont σελ. 307 καὶ ἑξῆς, καθὼς καὶ εἰς τὸ παράρημα τῶν Θρακικῶν, 1931. Συμβολῆ εἰς τὴν Θρακικὴν βιβλιογραφίαν, ὑπὸ Μιλτ. Ἀν. Σταρούλη, σελ. 127—1.

(1) Melanges d' Archéologie et d' Epigraphie σελ. 195.

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

12/5/35

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου) —2—

Κατὰ τὰ τελευταία εἰς τὴν ἰδημοσιεύθησαν ἀρκετοὶ πραγματεῖαι περὶ τῆς καταγωγῆς τῶν Θρακῶν, ἰδίως δὲ νομοματικαὶ ἐπιγραφικαί. Ἀλλὰ τὸ πλεῖστον περιορίζονται εἰς εἰκασίας καὶ οὐδὲν πλεόν.

Ὁ Ἡρόδοτος (1) π. χ. διὰ τὰ ἀρχαίωμεν ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους, ὁ ὁποῖος τόσα δίδωσεν ἡμῖν ἐκ τοῦ ἀρχαίου κόσμου, ἐλάχιστα ἀναφέρει περὶ τῆς ἐπὶ τοῦ Ἐβρου διαρροισμένης χώρας καὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Ὁ Θουκυδίδης, (2) ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τῆς πολυχρονίου ἐν Θράκῃ διαμονῆς του, θὰ ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς καλλίτερον παντὸς ἄλλου, σιωπᾷ, αἱ πληροφορίες του ὁσῶς καμῆ λόγον περὶ Θράκης, εἶναι ἐλάχιστοι καὶ σύντομοι.

Ὁ Στράβων, (3) οὐδὲν πλεῖστον προσθέτει τοῦ Ἡροδότου καὶ Θουκυδίδου, μελονότι χωρίζουν αὐτοὺς περίπου ἑντεταίοντες.

Καὶ ὅμως καὶ ὁ Φύλιππος καὶ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος πολλάκις εἶχον διασχίσαι αὐτήν, πολὺ δὲ πρὸ αὐτῶν ὁ Ξενοφῶν, φιλόσοφος καὶ ἱστορικός, ἀν καὶ διέτριβε πλεόν τῶν τριῶν μηνῶν πλησίον τοῦ Σούβου τοῦ Β'. Βασιλείως τῆς Θράκης, οὐδὲν πλεῖστον ἀναφέρει τῶν προγενεστέρων του. Εἰς τὸ ἑβδομὸν βιβλίον τῆς Κύρου ἀναβάσεως, δίδει τόσας μόνον πληροφορίας περὶ τῶν κατοίκων αὐτῆς, τῶν ἠθῶν καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῶν, ὅσαι εἶναι ἀρκετοὶ πρὸς κατανόησιν τῆς περιπλανήσεως τῶν ἐκ τῆς Μ. Ἀσίας ἐπανακαματόντων συμπολεμιστῶν του.

Ἡ ἐπιδρομὴ τῶν Ρωμαίων, ἰδίως δὲ τοῦ Μανίου, ἔδωκαν ἀφορμὴν εἰς τὸν Τίτον Λίβιον (4) νὰ περιγράψῃ τὰ μέρη ταῦτα διὰ τῶν ὁποίων δήληθον αἱ Ρωμαϊκαὶ λεγεῶνες. Αἱ πληροφορίες του εἶναι ἀκριβεῖς καὶ ἀποδοκνύουσαι ὅτι ἐγνώριζε καλῶς τὰ μέρη τὰ ὁποῖα περιέγραψεν. Δυστυχῶς ὅμως αἱ Ρωμαῖοι ὀλίγον ἀπεμακρόνθησαν τῆς Μακεδονίας καὶ τῶν παραλίων, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ περιγραφή του Λίβιου, εἰς ταῦτα μόνον περιστρέφεται.

Εἰς τὰ χρονικά του ὁ Τάκτος (5) σιωπᾷ, ἀπαξῶν νὰ ὁμιλήσῃ περὶ Θράκης, ἀρκεούμενος νὰ ὁμιλήσῃ πρὸς κατοίκους αὐτῆς βάρβαροι ἰθὺς αἶμα. Οὐδέριαν μὲν ἀναφέρει πληροφορίες περὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν κατοίκων, ἀλλὰ ἀναγράφει τὴν διαίτησιν αὐτῶν ὡς ἐκ τῶν ἐθῶν τῶν ἐκ τῆς Κ. Ἀσίας (6). Ἐξιστορῶν δὲ τὴν μακρὴν καὶ ἐπιφανῆ στρατιεὶαν τοῦ Ποσειδίου Σοβίνου (7) καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ Κόντος τοῦ Ε., οὐδέριαν κοίθει εἰς τὸν ἀναγνώστην ὁδηγίαν πρὸς κατανόησιν τῆς πορείας τοῦ Ρωμαϊκοῦ στρατοῦ, εἰς τρόπον ὥστε δὲν γνωρίζομεν ποῦ ἀκριβῶς συνεπλάκησαν αἱ Θρακικαὶ μετὰ τῶν Ρωμαίων.

Ὁ μόνος, ὅστις νὰ ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ ἡμᾶς ὡς πρὸς τὸν χαρακτήρα τῶν κατοίκων αὐτῆς, τὴν γλῶσσαν, τὰ ἠθῆ καὶ ἔθιμα, εἶναι ὁ Ἀμμωνὸς Μακκελίνοσ, ἀλλὰ καὶ τούτου ἡ διήγησις, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν εἶναι ἀτελής.

Ἡλίνοσ ὁ πρεσβύτερος, θεωρεῖ ἀνάξιον ἐαυτοῦ νὰ ὀνομάσῃ καὶ τοὺς Θρακικοὺς λαοὺς. Ὀνομάζει μόνον ἑξήντους τοὺς ὁποῖους δύναται ἀνευ ἀσχύτης νὰ ὀνομάσῃ «Populorum Thraciae quos nominare non pigeat.»

Τὸ ὁδοπορικὸν τοῦ Ἀντωνίου (8) συμπληροῖ τὸν Ἡλίνον. Δυστυχῶς ὅμως πραγματεύεται μόνον περὶ τῶν πόλεων, αἱ ὁποῖαι εἰσὶντο παρὰ τὰς μεγάλας λεωφόρους, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἰσάνατοι κατ' ἐσθήν τὴν ἐποχὴν (9).

(1) IV, 49.
(2) II, 95—102.
(3) VII, 331, ἀπόστ. 48—58.
(4) Tit. Liv.
(5) Τακτίου Χρονικά, IV, 46.
(6) Τακτίου Χρονικά, II, 64. Περὶ Κόντος τοῦ Ε., βλέπε ἡμετέραν ἐπιγραμμάτιαν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ Θρακικά, 1928, σελ. 96—103.
(7) Τακτίου Χρονικά, II, 46—51.
(8) Itinerarium Antoninū, τὸ ὁδοπορικὸν τοῦτο εἶναι ὁδηγὸς ὡς κατὰ ξηρὰν καὶ ὁδὸν αἰσίου συγκοινωνῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ κράτους, συνταχθεὶς τῷ 375 μ. Χ. ἐπὶ ἀγνώστου συγγραφέως.
(9) Ταῦτα εἶναι στρατιωτικαὶ λεωφόροι, (Viae militares), ἐξασκηθεῖσαι κατὰ τὴν στρατιωτικὴν ἱεραρχίαν, ἐπίσης καὶ τὴν ἑλληνικὴν ἱεραρχίαν. Ἡ ἐκ ἐπιφανῶν ἐξ αὐτῶν, γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ἐγγυατῆ ὁδός (Via Egnatia), συνδέει τὸ Δουρρόιον μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διαρρομένη διὰ τῆς Θεσσαλονίκης, Φιλίππων, Μομφαντιουπόλεως, Τραπεζουπόλεως, Ἡρακλείας καὶ Σηλυβρίας. Ἄλλη λεωφόρος ἀρρομένη ἀπὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διέρχεται διὰ τῆς Ἀδριανουπόλεως καὶ Φιλίππουπόλεως καὶ ἐκτελεῖται περὶ τὸν Αἴμιον. Ἡ μὲν μὴ διέρχεται διὰ τῆς Σαρδικῆς (Σάρδικας), Διμοκίου (Βαδανίου) καὶ Συγγυλίου (Βαλεγγυλίου) καὶ ἔφθανε μέχρι τοῦ Σιωμαίου (Μητροπόλεως), ἡ δὲ ἄλλη διηροῦντο πρὸς τὴν Σιλυβριαν καὶ τὸν Δουρρόιον. Ἐπὶ τῶν λεωφόρων ταύτων, εἰς ἀπέστατον καθεὶ 18 μίλιον (26 περίπου ἡμετέρον), εἶχον στρατιωτικὰ σταθμοὶ (mutatio), ὅπου διαρκῶς ἀρροῦντο φροσφὰ χροὺ ἀρρομίας τῆς συγκοινωνίας.

Ἡ μὲν τῶν κεντρικῶν ταύτων λεωφόρων, ἐκτελεῖται καὶ ἄλλη ὁδός, ἥτις συνδέει τὴν Ἀδριανουπόλιν μετὰ τῆς Αἴτου, διαρρομένη διὰ τῆς Πλωμακίουπόλεως καὶ Τραπεζουπόλεως, συνδρομῆται μετὰ τῆς Ἐγγυατῆς

Συμπληρωματικὰ πληροφορίας παρέχει ἡμῖν ὁ Πτολεμαῖος, ἡ Notitia dignitatum et administrationum Orientis τὴν ἀποκρίαν διαφορίζουσι τὰ Κεῖσματα τοῦ Προσκόπιου, τὰ περὶ θεμάτων Κωνσταντινίου τοῦ Προφυρογενήτου καὶ οἱ ἐπίσημοι πίνακες τῶν Μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν.

Τὰ Θρακικὰ παράλια, ἀποδομήματα εἶναι γνωστότερα. Πολλοὶ δὲ γεωγράφοι ἀρχαῖοι, ἴδιως δὲ Διονύσιος ὁ Βυζάντιος, (1) κατέλειπον ἡμῖν περιγραφὴν αὐτῶν ἥτις, συμπληρωμένη ὑπὸ διαφορῶν συγγραφέων τῆς ἀρχαιότητος, δόναται νὰ διαφορίσῃ ἡμᾶς ἀπὸς περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν ἀποικίων, αἵτινες τόσον ἀπουδαῖον, διεδραμάρισαν πρόσωπον ὄχι, μόνον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Θράκης, ἀλλὰ τοῦ καθόλου Ἑλληνισμοῦ.

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τοὺς νεώτερους χρόνους, περ' ὧν αἱ τὰς ἐρεῦνας τόσων διασῆμων ἀρχαιολόγων, ἡ γεωγραφία τῆς Θράκης, ἴδιως δὲ τὸ ἱστορικὸν αὐτῆς, δὲν ἦτο τόσον καλῶς γνωστὴ. (2) Μέλος τι τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας, τῶν Ἐπιγραφῶν καὶ ἀρσίων τεχνῶν, ἔγραψε περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος εἰς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει Γάλλον πρεσβευτὴν ὄν, ὁ Ἡ Θράκη τόσον ὀλίγον μᾶς εἶναι γνωστὴ, ὥστε δὲν γνωρίζομεν ποῦ κεῖται ἀκριβῶς ἡ Βζόνη. (3) Καὶ ὅμως ἡ πόλις αὕτη, ἡ ἀρχαία πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τῶν Ἀσίων, δὲν ἀπέχει παρὰ ὀλίγα χιλιόμετρα τῆς Κωνσταντινουπόλεως, σιχθὸν εἰς τὰ πρόθυρα αὐτῆς. Ὁ δὲ διόσημος γεωγράφος Mannert, (4) ἐθεώρει τὴν Βζόνην, ὡς μυθολογικὴν, μὴ ὑπάρξασάν ποτῆ.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω μὴ τις παρεξήγησῃ τὴν τόλμην ἡμῶν, ὅτι ἀνελάβομεν νὰ γράψωμεν περὶ Θράκης, ἀφοῦ καὶ εἰδῶσι περὶ τὰ ἱστορικὰ καὶ ἀρχαιολογικὰ ζητήματα ἡπότιζοσαν. Ἡ τόλμη ἡμῶν αὕτη προέρχεται ἐκ τῆς πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπης, ἀρκεῖ δὲ τοῦτο νὰ δικαιολογήσῃ ἡμᾶς. Ὁ περικλιθεὶς ἱστορικὸς τῆς Ρώμης Niebuhr ἔλεγεν ὅτι ὁ ἄνακαλιὸν εἰς τὴν ὑπαρξὴν τὸ παρελθὸν ἀπολαμβάνει τὴν εὐχαρίστησιν τῆς δημιουργίας. Ἄλλ' ὁ γράφων τὴν ἱστορίαν τῆς πατρίδος του αἰσθάνεται ἐπὶ πλέον τὴν εὐχαρίστησιν ὅτι ἐκλήρηκε ἱερὸν πρὸς αὐτὴν καθήκονον.

Ἄλλος τε ἡ ἐργασία ἡμῶν δὲν ἐπιχειροῦσιν ὅτι παρουσιάζει τι τὸ πρωτότυπον ἢ τὸ ἀνεκδιαιρέτητον ἀπευθυνόμεθα εἰς τοὺς ἀρχαιολογοῦντας καὶ τὸ ἀνεκδιαιρέτητον ἀλλ' εἰς τὸ ποῦ ἐκείνην ἴσως τὴν ἱστορίαν τῆς Θράκης μὴ ἔχουσιν ἔτι εἰς τὴν ἀρχαίαν ἀποικίαν ἀποδομήματα. Ἐπιθεσίσαμεν ὁ, τι σχετικῶν ὑπάρχει μὴ ἀνεκδιαιρέτητον τῆς Θράκης καὶ θὰ παρουσιάσωμεν, ἐπ' ὅσῳ ἀνεκδιαιρέτητον, συναχθῆ τὴν ἱστορίαν τῆς διὰ μέσου τῶν αἰώνων, ἡμῶν καὶ μόνον ἂν ἐπιπέσομεν, θὰ εἶναι ἡ μεγαλυτέρα ἡμῶν ἱκανοποίησις καὶ ἐμφορῆ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(1) Συγγραφεὶς τοῦ δευτέρου Μ. Χ. αἰῶνος, γράφας τὸν Ἐπίσκοπον Βοσπόρου, ἐν τῇ ὁμοίᾳ παρέχει ἡμῖν περιγραφὴν ἀξιόλογον τῶν περιήλων αἰσῶν. Τοῦ ἔργου τούτου ἐξέδοκε Λατινικῆν μετάφρασιν ἀπὸ τὸν δευτέρου ἔργου αἰῶνος ὁ διδάκτωρ Ἑλληνοσάξ Πέτρος Gilles (Γάλλος ὄν) ἔχει ἐκλήρηθη ὑπὸ πολλῶν. Τὸ Ἑλληνικὸν πρωτότυπον ἔθετο ὡς ἀπολεσθὲν, ὅτι ἀνεκδιαιρέτητον ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς Μηνῆς παρεθετο ἀπὸ εἰς τὴν ἐν Παρισίαις Ἐθνικῆν βιβλιοθήκην. Τὸ ἄλλο τὸ Μηνῆ ἀνεκδιαιρέτητον κείμενον ἡμετέροισι μὲν ἐν κολλεῖ-εξέδοκεν ἐν Παρισίαις τῷ 1874 Wescher, Dionysii Byzantini, de Bospori navigatione. W. Christ, Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Λογικῆς, τόμ. Β. σελ. 406. Γ. Χαμάου, Βυζαντινοὶ Σαῖδες, τόμ. Α. σελ. 7 καὶ 125).

(2) Τὸ ἱστορικὸν τῆς Θράκης ἀρκετοὶ ἐπισκεψάμεθα καὶ ἔγραψαν περὶ αὐτῆς. Ἄλλ' ὅσῳ παρατηρεῖ ὁ Dumont εἰς τὸ μνημονικὸν ἔργον του (σελ. 196), οὐδαμῶς μεθοδικὴ καὶ συστηματικὴ ἐργασία ἐγένετο πρὸς φιλολογικῶν καὶ ἀρχαιολογικῶν σκοπῶν. Αἱ περὶ τῶν ἐπιγραφῶν γνῶσις μᾶς, περιορίζεται εἰς σημασίους τινὰς τὰς ἀπὸ τῶν κατέλειπον ὁ Παύλος Lucis καὶ ὁ Martigli, οἱ ὁποῖοι πρόκειται ἐπισκεψάμεθα κατὰ τὰς ἀρχαίας τοῦ δευτέρου ἡρόδου αἰῶνος τὴν μεταξὺ Φιλιππουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως χώραν καὶ εἰς μονογραφίαν περὶ γεωγραφίας ὑπὸ τῶν ἡμετέρων κατὰ τὴν ἐποχὴν ἑαίτην. Τὸ ἐν Βιέννῃ ἐκδόθη τῷ 1819 Ἐγγράφιον περὶ τῆς Ἐπαρχίας Φιλιππουπόλεως ὑπὸ τοῦ αἰδματούχου Ολοφόνου τοῦ Φιλιππουπόλεως, εἶναι καλοῦ μέρους, ὅτι περιέχει πλείους ἀπὸς πληροφορίας. Μολονταὶ δὲ Ἡρόδοτος πρὸ τῶνον ἔ-εἶν, εἶναι ἡ τελευταία ἀρχαία σύμφορον περὶ Φιλιππουπόλεως ἀπογραφή. Ἡ κατὰ τὸ 1861 ἐν Βιέννῃ δημοσιευθεῖσα ἀπογραφή ὑπὸ Γεωργίου Τσανκαλά, εἶναι σχεδὸν ἀνεκδιαιρέτητον ἔργον, πλείους ἀπογραφῶν καὶ ἐπιθεσίμων ἀπογραφῶν.

Ἀκόμη καὶ σήμερα, μετὰ τὸ ταξίδιον τοῦ Ami Boué (La Turquie d'Europe, Paris 1840, Recueil d'itinéraires en Turquie, Vienne, 1854), τοῦ Viquet (Voyage dans la Turquie d'Europe, de description physique et géologique de la Thrace, Paris, 1868), καὶ ἄλλων, τὸ ἱστορικὸν τῆς Θράκης δὲν ἔχει ἐπαρκῶς μελετηθῆ.

Καλλίτερον ἐγνωσθήσαν τὰ μετὰ Μακεδονίας καὶ Θράκης μέρος διὰ τῆς μεθοδικῆς καὶ ἱστορικῆς ἐργασίας τοῦ L. A. Heuzey ὅς ἐδημοσίωσαν τὸ 1861 τὸ μέγα ἀποτὸ ἔργον. Mission archéologique de Macédoine, Fouilles et recherches dans cette contrée et dans les parties adjacentes de la Thrace, de la Thessalie, de l'Épire, Ἐπίσημοι δὲ τῶν ἐργασιῶν τοῦ Μαργαρίτου Γ. Δάμπεα. Τὸ τρίτον μέρος τῶν Μακεδονικῶν του, ἔχει ἡ Μακεδονία, ἐν ἑξῆς ἐπιθεσίμων καὶ μνημικῶν ἐπιθεσίμων, τόμ. Α' 1896, ἀποκρίαι πολὺν μὲν βοήθημα.

(3) Albert Dumont, Loc. cit. σελ. 192.
(4) Κάρολος Mannert (1756-1836), γράφας Γεωγραφίαν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ῥωμαίων ἐκ 16 τόμων, τόμ. VII, σελ. 270. Προβλ. Χάμαου, Ἱστορία τῆς Ὀσμανικῆς Ἀσιατικῆς, Γαλλικῆς μετάφρασις, ὑπὸ J. J. Helpert, εἰς 18 τόμους, τόμ. Α' σελ. 406.

61/3

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Συνέχημα ἐκ τοῦ προηγουμένου) — 5 —

Κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ὁμοίως καὶ τὰς διαφόρους ἐποχάς, ἡ Θράκη εἶχε διάφορον ἔκτασιν καὶ τὰ ὄριά της ἦσαν ἀπείρως μεγαλύτερα τῶν σημερινῶν. Ὡς Θράκη ἐθεωρεῖτο ἡ πρὸς βορρᾶν τοῦ Πηνειοῦ τῆς Θεσσαλίας καμίνη χώρα, τῆς ὁποίας τὰ βόρεια καὶ ἀνατολικά ὄρια δὲν ἦσαν γνωστά. Μὲ ἄλλους λόγους περιλάμβανε γενικῶς καὶ ἀορίστως ὅλας τὰς πρὸς βορρᾶν τῆς Θεσσαλίας χώρας. (1)

Κατὰ τὸν Ὅμηρον τὰ ὄρια αὐτῆς πρὸς νότον ἦσαν ὁ Πηνειὸς τῆς Θεσσαλίας καὶ τὸ Αἰγαῖον πελάγος. Ἐντὸς τούτων περιλαμβάνετο καὶ ἡ Μακεδονία τῶν ἱστορικῶν χρόνων. Ὁ Ἄσπις ἢ Ἄσπιος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἡ θηρὰ Ἦρα κατήχετο ἐκ τοῦ Οὐρανοῦ, ἐβρίσκειτο ἐν Θράκῃ. Ὡς ἴδια δὲ αὐτῆς μέρη ἀναφέρει τὴν Πιερίαν, τὴν κοιτίδα τῶν Μουσῶν, τὴν ἑρατεινὴν Ἡμαθίαν καὶ τὴν ἐριβαλίαν (εὐφορον) Παιονίαν.

Ἦρα δ' ἀΐξεσσι λίαν ῥίον Ὀλύμπου,
Πιερίην δ' ἐριβαλίαν καὶ Ἡμαθίαν ἑρμηνίην
σπύρατ' ἐφ' ἱπποπόλων Θερραίων ὄρια παρόντα,
ἀκροτάτας κορυφάς, οὐδὲ γῆθηνα, μάραυτε ποδοῖον
Ἐξ Ἀσπίος δ' ἐπὶ πόντιον ἐβρίσκειτο κυμαίνοντα. (2)

Ἀνατολικῶν αὐτῆς ὄρια ἦτο ὁ ἀγάρροος (δριμητικός) Ἑλλήσποντος. (3) Τὰ πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς ὄρια τῆς Θράκης δὲν καθορίζονται ἐὰν τοῦ Ὁμήρου. Φαίνεται ὅτι ὁ Ὅμηρος δὲν ἐγνωρίζε τὸν Βόσπορον, παρὰ τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ Στράβωνος, οὔτε τὸν Ἐξέτινον Πόντον, ἢ τοῦλάχιστον δὲν ἀναφέρει αὐτόν. (4) Πλὴν τῶν Θερραίων, γνωρίζει καὶ ἄλλους λαοὺς τῆς Θράκης, τοὺς Κίκονας, (5) τοὺς Πελασγοὺς, (6) τοὺς Παιόνιας, (7) τοὺς Μυσοὺς, (8) τοὺς ἁλοῖους γενικῶς ὁνομαζέμενοι ἱπποπόλους.

Ὡς παραλίους πόλεις αὐτῆς ἀναφέρει τὴν Αἶνον, (9) τὴν Αἰσώρην, (10) τὴν Ἀρμόδωνα, (11) παρὰ τὸν Ἄξιον ποταμὸν, τὴν Σηστόν, (12) τὴν Ἰαμαρον, (13) τὴν Μαρόννησαν, (14) καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους, τὴν Ἰμβρον, (15) Λήμνον (16) καὶ Σαρπηδοσίην, (17) ἐπὶ τῆς ὁφειλῆς κρηνησῆς τῆς ὁποίας καθήμενος ὁ Ποσειδῶν, παρηγορεῖτο τὸν Τρωϊκῶν πόλεμον.

Θαμιάζων ἦτο πτόλιμόν τινος ἐπὶ τῇ ἑρμηνίᾳ τῆς Θρακίας ἐνθεν γὰρ ἐφαίνετο ἡ Ἰδαία φαίνεται δὲ Πριάμῳ πόλις κατὰ τὴν ἑρμηνίαν. (18)

Ὁ Ἡρόδοτος θεωρεῖ τὴν Θράκην ἀπὸ τὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους Δυσώρου (19) (ἐκ τῶν Μπόζ-δάγ) ἐν Μακεδονίᾳ. Πρὸς βορρᾶν ἐπιτεταίνει τὰ ὄριά της μέχρι τοῦ Ἰστροῦ ποταμοῦ καὶ τῶν ἐπιβολῶν αὐτοῦ. Πρὸς ἀνατολὰς μέχρι τοῦ Ἐξέτινου Πόντου καὶ τοῦ Θρακικοῦ Βοσπόρου. Πρὸς νότον μέχρι τῆς Προποντιδος καὶ τοῦ Αἰγαίου, πρὸς δυσμὰς δὲ μέχρι τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων τῆς σημερινῆς Ἀλβανίας. Ὡς ἐκ τῆς μεγάλης δ' αὐτῆς ἐκτάσεως, θεωρεῖ ὁ Ἡρόδοτος τὸ ἔθνος τῶν Θερραίων τὸ μάλιστα πάντων μετὰ τοὺς Ἰνδοὺς, ἀλλὰ συνέχημα καὶ τὸ μᾶλλον ἀσθενές, ἔνθα τῆς διαφύσεως αὐτοῦ εἰς πολλὰς φυλάς, καὶ τῆς ἐλλείψεως διοικητικῆς συνοχῆς. «Θερραίων δὲ ἔθνος μέγιστόν ἐστι μετὰ γε Ἰνδοὺς πάντων ἀνθρώπων. Εἰ δὲ ἐπ' ἑνὸς ἀρχοῦτο ἢ φρονεία κατὰ ταῦτό, ἀμαχόν τ' ἂν εἴη καὶ πολὺ κρείσσοτον πάντων ἐθνῶν κατὰ τὴν γνώμην τὴν ἐρήν. [19] Ἐπίσης καὶ ὁ πολὺ μεταγενέστερος αὐτοῦ Πανσενίας, λέγει ὅτι οἱ Θερραῖοι ἦσαν πολυάριθμοι ὑποτασσόμενοι μόνον τῶν Κελτῶν, ὁ Θερραίων δὲ πάντων οὐδένας πλείους εἰσὶ τῶν ἀνθρώπων ὅτι μὴ Κελτοί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΛΕΤΤΕΡΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

(1) Βίβλ. Α. Ἀδαμαντίου. Αἱ γεωγραφικαὶ περιπέσεις τοῦ δυνάστα Θράκης, (Θρακικά, 1929) σελ. 374 καὶ ἐξῆς.
(2) Ὅμηρον Ἰλιάδος, Ζ, 225-229.
(3) Ὅμηρον Ἰλιάδος, Β, 845.
(4) Πρβλ. Παιῖου Κορολίδου, Εἰσαγωγή εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους τοῦ Κ. Παπαρηγοποῦλου, σελ. 93, ἐν ὑποσημείωσιν.
(5) Ὀδυσσεύς, Ι, 47. Ἰλιάδος, Β, 846.
(6) Ἰλιάδος Κ, 426, Β, 840.
(7) Ἰλιάδος Β, 848.
(8) Ἰλιάδος Ν, 4.
(9) Ἰλιάδος Β, 814, Δ, 529.
(10) Ἰλιάδος Θ, 304. Ἐν τῇ Αἰσώρῃ κατήχετο ἡ «δέμας εἰκεία θεῶν» Κροπάνηρα μία τῶν συζύγων τοῦ Πριάμου καὶ μήτηρ τοῦ Γερρυθίου.
(11) Ὅμηρον Ἰλιάδος, Β, 849.
(12) Ἰλιάδος Β, 836.
(13) Ὀδυσσεύς, Ι, 40, 198.
(14) Ὀδυσσεύς, Ι, 197.
(15) Ἰλιάδος Ν, 3, Ζ, 381, Ω, 78.
(16) Α, 594.
(17) Ἰλιάδος Ν, 11-14.
(18) Ἰλιάδος Ν, 11-14.
(19) Ἡρόδοτου, V, 17. Τὸ ὄρος Δυσώρον ἐπιτεταίνει μέχρι τοῦ θρηακικοῦ κόλπου.
(20) Ἡρόδοτου, V, 3.
(21) Πανσενίου, Ι, 3, 5.

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

16/6/35

Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

-6-

Κατὰ τὸν Ἐκαταίον τὸν Μιλήσιον, (1) ἡ Μακεδονία ἀπετίλει μέρος τῆς Θράκης, καθ' ὅσον διάφοροι αὐτῆς χῶραι κατοικούντο ὑπὸ Θρακῶν. Σκύλαξ ὁ γεωγράφος (2) καὶ ὁ Στράβων (3) θεωροῦσι τὴν Θράκην ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ Στρυμόνος ποταμοῦ μέχρι τοῦ Ἰστροῦ. (4) Κατὰ δὲ τὸν Στράβωνα ἡ Πιερία, (5) ἡ Πιμλλία, (6) τὸ Λεϊβηθρον (7) καὶ ὁ Ὀλύμπος ἦσαν ὀνόματα Θρακικῶν πόλεων καὶ ὀρέων, τὰ ὅποια κατόπιν ἐγιναν Μακεδονικά. «Ἐν Θρήκη ἢ νῦν Μακεδονία καλεῖται». (8) Μετὰ τοῦ Στράβωνος συμφωνοῦσι καὶ οἱ Λατῖνοι Πλίνιος (9) καὶ Πομπλόνιος Μέλας. (10)

Ὁ Θουκυδίδης (11) ὡς ζήσας ἐν Θράκῃ ἀκριβέστερον διαγράφει τὰ ὄρια αὐτῆς καὶ πληροῦσαι πρὸς τὰ πρὸ τῶν Βαλκανικῶν πολέμων ὄρια, λέγων ὅτι ἡ Θράκη καίεται μεταξὺ τοῦ Αἴμου, τῆς Προποντίδος, τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τοῦ Στρυμόνος.

Ὅτις ἐν τῇ περιόδῳ τῶν αἰώνων, ἡ ἀόριστος καὶ συγκεχυμένη γεωγραφικὴ ἔννοια τῆς Θράκης, ἀρχίζει νὰ καθορίζεται. Ἐπὶ τῶν χρόνων τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἡ Θράκη ἐξετείνεται μέχρι τοῦ Ἰστροῦ, ἔχουσα δυτικὸν ὄριον τὸν Στρυμόνα. (12) Ἀπὸ δὲ τῶν πρώτων ἱστορικῶν χρόνων ἤρχιζε νὰ διαστελλεται ἀπὸ τῆς Θράκης ἡ πρὸς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἐκτεινομένη βορρεια χῶρα ἡ Ἰλλυρίς ἢ Ἰλλυρία, ἡ κατόπιν Δαλματία.

Ἀπὸ τῶν χρόνων τοῦ αὐτοκράτορος Τιβερίου καὶ ἐντεύθεν (πρῶτος μ. Χ. αἰών), ὡς ὄρια τῆς Θράκης ἐθεωροῦντο τὰ ὑπὸ τοῦ Ὁμήρου ἀναφερόμενα. Βραδύτερον τὰ ὄρια ταῦτα ἐπεξετάθησαν μέχρι τοῦ Ἰστροῦ, οὕτως ὅστε ἡ χῶρα αὕτη περιελάμβανε δὲς τὰς ἐπαρχίας τῆς ὁποίας ὁ Πλίνιος ὀνομάζει Thracia καὶ αἱ ὁποῖαι κατὰ τὸ 298 μ. Χ. ἐπὶ Διοκλητιανοῦ ἀπετίθεισαν μίαν τῶν δώδεκα τοπαρχιῶν τοῦ Ρωμαϊκοῦ Κράτους.

Κατὰ τὸν Κλαύδιον Πτολεμαῖον ὁρίζοντα κατὰ τὸν δεύτερον μ. Χ. αἰῶνα ὄρια τῆς Θράκης πρὸς βορρᾶν ἦσαν ἡ Κάτω Μυσία (προπολεμικῆ) καὶ πρὸς δυσμὰς ἡ Ἰλλυρία καὶ ἡ Ἰλλυρία. Ἡ Ἰλλυρία ἔφτανε μέχρι τοῦ Νιστου (ἢ Νιστοῦ) καὶ περιελάμβανε δὲ ἐν ὅλῳ 14 στρατηγίας.

ΔΕΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

(1) Ἐκαταίον, Περίοδος Γ' ἡς.

(2) Σκύλακος, Περίπλους, 67. «Διέρκει δὲ ἡ Θράκη ἀπὸ Στρυμόνος ποταμοῦ μέχρι Ἰστροῦ ποταμοῦ, τοῦ ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ».

(3) Στράβωνος, Ζ', 289, 295, 323.

(4) Ὁ Σκίμνος (664-665) λέγει:

τὴν ὑπεράνω χῶραν δὲ μέχρι τοῦ Ποντικοῦ Ἰστροῦ παρατείνουσι Θράκες νεμόμενοι.

(5) Ἡ Πιερία ἐκτετο νοτιοδυτικῶς τῆς Μακεδονίας, κατὰ τὰ σύνορα τῆς Θεσσαλίας καὶ τοῦ Ὀλύμπου, θεωρεῖται δὲ ὡς πατρίς τοῦ Ὀρφέως καὶ κοιτὴς τῶν Μουσῶν.

(6) Ἀρχαία κώμη τῆς Πιερίας, θεωρουμένη ὡς κατοικία τοῦ Ὀρφέως καὶ ἔδρα τῆς λατρείας τῶν Μουσῶν, αἱ ὁποῖαι καὶ Πιμπληίδες ἐπονομάζονται.

(7) Τὸ Λεϊβηθρον ἢ τὰ Λεϊβηθρα, ἦσαν ἀρχαιοτάτη πόλις τῆς Πιερίας, ὅπου αἱ Μοῦσαι ἐνταφιάσαν τὰ λείψανα τοῦ Ὀρφέως, τὰ ὅποια κατέστρεψεν ὁ πλημμυρῆσας ποταμὸς Σὺς (ταντὴν Ζάλιαν). [Πανθανίου, Θ, 35 Στράβωνος Θ, 410].

(8) Στράβωνος, Ζ', 330, 24.

(9) Πλίνιον, Hist. Nat.

(10) Πομπ. Μέλας, II, 16.

[11] Θουκυδίδου, II, 97.

[12] Μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ γεωγραφικὴ ἔννοια τῆς ἀρχαίας Θράκης δὲν περιορίζετο μόνον εἰς Εὐρωπαϊκὴν Θράκην, ἀλλ' ὅτι ἐπεξετείνετο καὶ ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πέραν καὶ αὐτοῦ τοῦ Σαγγαρίου ἀκόμη. Τὸ βασιλεῖον π. χ. τῶν Λυσιμάχου, ἰδρυθὲν μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου, ἐφθανε πρὸς βορρᾶν μέχρι τοῦ Ἰστροῦ, ἐπεξετείνετο δὲ καὶ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Καὶ κατ' αὐτὸν δὲ τὸν μεσαιῶνα, μεγάλη χῶρα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας διετήρει ἐπὶ αἰῶνας τὴν ἀνάμνησιν τοῦ ὀνόματος, ὅπως τὸ θέμα τῶν Θρακησίων.

[13] Πτολεμαίου Γεωγραφία, βιβλ. III κεφ. 11. «Στρατηγία δὲ εἰσὶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ [Θράκη] πρὸς μὲν ταῖς Μυσίας καὶ περὶ τὸν Αἴμον τὸ ὄρος ἀρχομένης ἀπὸ δυσμῶν: Δανθλητικῆ, Σαρδικῆ, Οὐσδικησικῆ, Σελληνικῆ. Πρὸς δὲ τῇ Μακεδονίᾳ καὶ τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ὁμοίως στρατηγίαι: Μαιδικῆ, Ἀρσοικῆ, Κοιλητικῆ, Σαλαϊκῆ, Κορπιλικῆ, Καινικῆ. Καὶ ὑπερὸ μὲν τὴν Μαιδικὴν: Βεσσικῆ, ὑφ' ἣν Βενικῆ, εἰτα Σαμαϊκῆ. Παρὰ δὲ τὴν ἀπὸ Περίνθου πόλεως μέχρις Ἀπολλωνίας παρὰ τὸν Ὀλύμπου ἀσπικὴν ἀσπικὴν» [Ἀπόδοι III, 11, 6].

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

30/6/35

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

8

Ἡ Διοικητικὴ αὐτὴ διαίρεσις τοῦ μεγάλου Κωνσταντινίου διήρκεισεν μέχρι τοῦ ἐβδόμου αἰῶνος. Οὕτως ἀπὸ τοῦ ογδόου περίου αἰῶνος π.Χ. μέχρι τοῦ ἐβδόμου μ.Χ. ἦτοι ἐπὶ 15 περίου αἰῶνας, τὸ ὄνομα Θράκη ἐσήμαινε τὸ ἕμισυ περίου ἀνατολικὸν τρίτην τῆς πρὸς βορρᾶν τῆς Θεσσαλίας κειμένης χώρας τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, μέχρι τοῦ κάτω Δουνάβου.

Καὶ τὸν ἑνατον αἰῶνα, ἐπὶ τῶν πρώτων χρόνων τῆς Μακεδονικῆς δυναστείας, τὸ Βυζαντινὸν κράτος διηρέθη εἰς 29 θέματα, (1) ἐκ τῶν ὁποίων τὰ μὲν 17 ἀνήκον εἰς τὴν Ἀσίαν, τὰ δὲ 12 εἰς τὴν Εὐρώπην. Τὸ θέμα τῆς Θράκης, ἢ τὸ ὀνομαζόμενον Πρωτονθέμα τὸ Θρακικὸν ὑπὸ Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου, μεγάλως εἶχε σμικρυνθῆ, περιλαμβάνετο δὲ ἐντὸς νοητῆς γραμμῆς ἀρχαίας Ἰσως ὀλίγον κατωτέρω τῆς Σαζουπόλεως (τῆς ἀρχαίας Ἀπολλωνίας) καὶ ἐξικνουμένης πρὸς τὸ Διδυμόταχον, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐλάμβανεν νοτιοδυτικὴν διεύθυνσιν, πιθανῶς τῶν ῥοδῶν τοῦ Ἐβρου, εἰς τρόπον ὥστε ἐξαι τοῦ θέματος τούτου παρέμεναν ὄχι μόνον ἡ Φιλιππούπολις ἀλλὰ καὶ ἡ Ἀδριανούπολις. (2)

Κατ' ἄλλους συγγραφεῖς (3) τὸ θέμα τῆς Θράκης ἦτο ἀκόμη περισσότερο περιορισμένον, ἐκτινόμενον ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου, μέχρι τῆς Προπονίδος πρὸς νότον τῆς Ραιδεστοῦ. Κατὰ δὲ τὸν Παπαρρηγόπουλον, (4) τὰ σύνορα τοῦ θέματος τῆς Θράκης μικρὸν ἀπέχον τοῦ Ἀναστασιανοῦ τεύχους, ὡς ἐσχάτη δὲ πόλις αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο ἡ Τρῳαίουπολις.

Ἀντιθέτως, τὸ θέμα τῆς Μακεδονίας περιλάμβανε σχεδὸν ὅλην τὴν Θράκην, ἔχον ὡς πρωτεύουσαν τὴν Ἀδριανούπολιν. (5) Οὕτως δὲ εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον, μολοντί ὁ Βασίλειος ὁ Α' ἐγεννήθη ἐν Ἀδριανουπόλει, ἐπωνομάθη Μακεδὼν, καὶ ἡ δυναστεία αὐτοῦ Μακεδονικὴ.

Ἡ κεντρικὴ Μακεδονία ἀπετελεῖ τὸ θέμα τῆς Θεσσαλονίκης μὲ πρωτεύουσαν τὴν ὁμώνυμον πόλιν. Μεταξὺ τοῦ θέματος τῆς Θεσσαλονίκης καὶ τοῦ θέματος τῆς Μακεδονίας ὑπῆρχε τὸ θέμα τοῦ Στρυμόνος, τὸ ὁποῖον κατὰ τινας ἐξετάνετο μέχρι τοῦ Ἐβρου, κατ' ἄλλους δὲ περιορίζετο ἐντὸς τῆς κοιλάδος τοῦ ὁμώνυμου ποταμοῦ καὶ τῶν περὶ ἑξήλων.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν περιοριστικὴν τὴν ἀποφάν ἐννοίαν τῆς Θράκης, ἡ Ἐκκλησιολογία ἔχει μακρότερον χρόνον τὴν ἐξουσίαν σημασίαν τῆς Θράκης συνδυάζουσα τὴν Ἐξουσίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐβρου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐξουσίας πᾶσης Θράκης καὶ Μακεδονίας. (6)

Ἐπὶ τῶν Παλαιολόγων τὸ θέμα τῆς Θράκης ἦτο ἀκόμη πολὺ περιορισμένον, κατὰ δὲ τὸν κ. Π. Ν. κ. Α' Ἀδομαντίου, περιλάμβανεν μόνον τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰ περὶ. (7) Ἡ Κωνσταντινούπολις μόνον ἦρκει, ὁ ἀνεκτίμητος οὗτος θησαυρὸς, ἡ βασιλεῖς τῶν πόλεων, εἰς τῆς Θράκης τὸ κάλλιστον τε καὶ τιμιώτατον μέρος, ὡς λέγει Κωνσταντῖνος ὁ Πορφυρογεννήτης. (8)

Ἐν τούτοις ἡ ἀνάμνησις τῆς ἐκτάσεως τῆς παλαιᾶς Θράκης, δὲν ἀπεβίβασθη τελείως, οἱ δὲ Βυζαντινοὶ ἱστορικοὶ ὁμοίως ἀναφέρουν αὐτήν, ἐνοοῦσιν ὑπὸ τὴν εὐφραν αὐτῆς ἐννοίαν. Ὁ Γ. Κωντακουζηνὸς, ὁ Νικ. Χωνιάτης, ὁ Γρηγοράς, ὁ Χαλκοκονδύλης καὶ ἄλλοι, περιγράφοντες τὰ θινὰ τὰ ὁποῖα ἐπίστησαν αἱ βίβρωσι τοῦ κράτους χώραι, ὀνομαζούσιν αὐτὰς Θρακικὰ μέρη ἢ Θράκην, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν μίαν περιορισμένην ἑκτασιν τοῦ θέματος τῆς Θράκης. Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κατάντησιν τῆς Θράκης ὑπὸ τῶν Τούρκων τὸ 1366 καὶ τὴν ἀνάδειξιν τῆς Ἀδριανουπόλεως ὡς πρωτεύουσος αὐτῶν, οἱ σύγχρονοι Βυζαντινοὶ δὲν ἔλασαν νά ἀποκαλοῦσιν αὐτὴν Θράκην.

(1) Κ. Παπαρρηγόπουλον, Ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ἐκδ. Ἐλευθεροθετικῆ, Τόμ. Δ', σελ. 29 καὶ ἐξῆς. Τὰ θέματα τῶν Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων ἢ τῆς Δύσεως ἦσαν: Ἡ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ὁ Στρυμόν, ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ κεντρικὴ Ἑλλάς, ἡ Πελοπόννησος, ἡ Κεφαλληνία, ἡ Νικαία, τὸ Δυρρῆχον, ἡ Λογγοβαρδία, ἡ Σικελία καὶ ἡ Χερσόνησος. Τῶν δὲ Ἀνατολικῶν ἦσαν: τὸ Ἀνατολικὸν, τὸ Ἀρμενικὸν, τὸ τῶν Θρακησίων, τὸ Ὀρβίον, τὸ Ὀστίματον, τὸ Βουλγαρικόν, τὸ Παφλαγονικόν, ἡ Χαλδία, ἡ Μεσοασιaticή, ἡ Κιλικία, ἡ Συβαστία, ἡ Λικια, ἡ Σαλαμίνα, τὸ Κιβερρωτικόν, ἡ Κύπρος, ἡ Σάμος καὶ τὸ Αἰγαίον πέλαγος. Περὶ καὶ χάρτην τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Παπαρρηγόπουλου, Τόμ. Δ', σελ. 244—245.
(2) Ὁ χάρτης τοῦ Μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα, ὁ ἐκδοθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἐρρίκου Κίερριτ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Παπαρρηγόπουλου, ἐκτείνει τὰ ὅρια τοῦ θέματος τῆς Θράκης μέχρι τῆς Χρυσουπόλεως (γῦν Καβάλλας). Τὴν αὐτὴν ἑκτασιν κατέχει καὶ εἰς τὴν ὑπὸ μικρὸν κλίμακα δημοσιευθῆναι χάρτην ἐν τῇ τῆς ἐκδόσεως τῆς ἱστορίας τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους τοῦ Παπαρρηγόπουλου (Τόμ. Δ', σελ. 244—245). Περὶ. Ἄ. Ἀδομαντίου, ἀπόθ. σελ. 385.
(3) Ὅπως G. Droysen εἰς τὸν Ἀτλαντὶδ του (Allgemeiner historischer Handatlas, 1886), ὁ Schlumberger εἰς τὸν Νικηφόρον Φωκῶν καὶ ὁ Diehl, Histoire de l'Empire Byzantin 1919 (ἐν τίτλῳ).
(4) Κ. Παπαρρηγόπουλου, Ἱστορία, Τόμ. Δ', σελ. 31.
(5) Ἀπόθ. Τόμ. Δ', σελ. 31.
(6) Ράλλη καὶ Πατῆ, Σύστημα θείων καὶ ἱερῶν κανόνων, Τόμ. V σελ. 476. Ὁ Μητροπολίτης λ. γ. Ἡρακλείας φέρει τὸν τίτλον Θράκης καὶ Μακεδονίας ἔχων ἐπ' αὐτὸν 17 ἱεραπόλους, καὶ Πέτρον Πρωτοεπίσκοπον τῶν ἑπιστάτων καὶ Ἐπαρχοῦ πάσης Θράκης καὶ Μακεδονίας.
(7) Ἄδ. Ἀδομαντίου, ἀπόθ. σελ. 385.
(8) Κ. Πορφυρογεννήτου, περὶ θεμάτων σελ. 44.

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΟΡΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

77/35

Ἀπὸ τοῦ Τουρηνιανοῦ τοῦ Μεγάλου (527—565), ὁ ὅ-
τε οἱ Σλάβοι καὶ οἱ Βούλγαροι ἤρρισαν νὰ διαβαίνοσι τὸν
Δούναβην καὶ νὰ ἐπιδράωσι τὴν Θράκην, ἡ Θράκη ἤρρισε νὰ
περιοριζέται καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν ἐπικρατήσουσαν ἐκτοτε στενω-
πύραν γεωγραφικὴν ἐκταδὴν.

Καὶ ἐνθ' ἐν Εὐρώπῃ ἡ Θράκη ἤρρισε περιορισμένη, ἄλλη
χώρα ἐμφανίζεται ἐν τῇ Μικρῇ Ἀσίᾳ ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἤδη
τοῦ ἑβδόμου αἰῶτος, τὸ θέμα τῶν Θρακησίων, ἐν τῶν μεγα-
λειτέρων καὶ σπουδαιότερων θεμάτων τῆς Βυζαντινῆς αὐτο-
κρατορίας. Περιλαμβάνει δὲ τὰς ἱστορικὰς καὶ πλουσιωτάτας
χώρας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας: Λυδίαν, Καρίαν καὶ μέρος τῆς
Φρυγίας, καὶ πλῆθον τῶν εἰκασίαι καὶ μᾶς πόλεων, γνωστοτάτων
ἐκ τῆς ἱστορίας: τὴν Ἐφεσον, Σμύρνην, Σάρδεις, Μίλητον, καὶ
ἄλλας Πλὴν τοῦ ὀνόματος, «θέμα Θρακησίων», ὀνομάζετο
καὶ «Ἰωνία», ἡ δὲ συσχέτισις τῶν δύο ὀνομάτων τούτων ἐπὶ
τῶν Βυζαντινῶν οὐδὲν ἄλλο δεκνύει ἡμῖν παρὰ τὴν συνέχισιν
τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως.

Πρωτεύουσα τοῦ θεματος τῶν Θρακησίων ἦτο κατὰ πᾶ-
σαν πιθανότητα ἡ Ἐφεσος. (1) Ἔλαβε δὲ τὴν ὀνομασίαν ταύ-
την βεβαίως ἐπὶ Θρακησίων ἀποικῶν αἱ ὁποῖαι ἀπὸ παλαιωτά-
των χρόνων ἀπέφεραν τὸ μέρος ἐκεῖνο. Πιθανότερον ὅμως
νὰ ὀνομάσθῃ οὕτως, ὅπως καὶ ἄλλα θέματα, ἀπὸ τοῦ σόμα-
τος στρατοῦ ἐκ Θρακησίων, ἐδρεύοντος ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ, οἱ
ὁποῖοι ἐκαλοῦντο Θρακησίοι. Ὁ Κ. Προφφουρογέννητος, ἄλλως
τε, λέγει: (2) «Ὀνομάσθησαν δὲ Θρακησίοι διὰ τὸ εἶναι αὐ-
τοὺς ἐκ τῆς τῶν Θρακησίων γῆς». Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατάληξιν
—ήσια, αὕτη εἶναι ἴσως Ἑλληνικὴ, προσεχρησμένη ἀπὸ τοῦ ἐκ
Θρακησίων σόματος στρατοῦ, τὸ ὁποῖον ἐκαλεῖτο Thracenses (3)

Ἀπὸ ἀπόψεως σπουδαιότητος, ἐπινοεῖται ἐν τῶν μεγα-
λειτέρων καὶ σημαντ. ποιέτων τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας.
Ὡς στρατηγοὶ δὲ τοῦ θεματος τούτου ἐξελέγοντο ἐκ τῆς τά-
ξεως τῶν πατρικίων καὶ μαγίστρων, καὶ ὁ μισθὸς αὐτῶν ἦτο
ἀνώτερος τῶν στρατηγῶν τῶν ἄλλων θεμάτων. (4)

Τὸ θέμα τῶν Θρακησίων, ἔφησεν ἐπὶ πέντε περίου αἰῶ-
νας.

ΦΥΣΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Πλὴν ἡ προήγηται εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Θράκης, ἀφορᾷ
ἐν τῇ ἀκαδημία, ἡ ἀκαδημία τῶν ἀθηναίων, ἡ ἀκαδημία τῶν
ἀθηναίων, ἡ ἀκαδημία τῶν ἀθηναίων, ἡ ἀκαδημία τῶν ἀθηναίων,
καὶ γεωγραφικῆς καταστάσεως τῆς Ἑλληνικῆς γε-
σονήσου, τῆς ὁποίας ἀναπόσπαστον μέρος εἶναι ἡ Θράκη.

Ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος ἐξαπλοῦνται ἐν τῷ μέσῳ περί-
που τῶν τριῶν μεγάλων ἡπείρων τοῦ Παλαιῦ Κόσμου:
Εὐρώπης, Ἀσίας, καὶ Ἀφρικῆς. Κεῖται δὲ μεταξὺ 450 440
καὶ 350 βορείου πλάτους, ἀπὸ τοῦ Ἰστροῦ μέχρι τῆς Κρήτης
συμπεριλαμβανομένης, καὶ μεταξὺ τῶν μεσημβριῶν 310 καὶ
270, ἀπὸ τῆς ἑξήκοντος Φέρον, συμπεριλαμβανομένης καὶ μέρος
τῆς Μικρᾶς Ἀσίας. Κεῖται δὲ ἐπιφάνεια 470.131 τετραγ-
ωνικῶν χιλιομέτρων, καὶ κατοικεῖται ἐπὶ 24.500.000 περίου
κατοίκων.

Ἐξ ὅλων τῶν χερσονήσων τῆς Μεσημβρινῆς Εὐρώπης,
εἶναι ἡ μάλιστα πολυχορδῆς χώρα, ἔνθα τῶν πολλῶν καὶ βά-
θειάτων κόλπων, οἱ ὁποῖοι ἐσχωροῦσιν βαθύως εἰς τὴν ἕρ-
πιν. Ἀπὸ τῶν ἐξοχῶν τοῦ Θωάκιδος (κοινῶς Καλαμάς)
ποταμοῦ τῆς Ἠπείρου, μέχρι τοῦ Αἰμονίου ἀκρωτηρίου, τὰ
παράλια αὐτῆς ἔχουσι μῆκος 5.500 περίου χιλιομέτρα.

Γεωλογικῶς ἐξαιρούμενη ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος ἀπο-
τελεῖται ἀπὸ ἀζωϊκᾶ (5) καὶ μεσοζωϊκᾶ πετρώματα, μεταξὺ
τῶν ὁποίων ἐξαπλοῦνται καινοζωϊκὰ καὶ ἠρωστωιογενῆ πε-
τρώματα. Διὰ νοτιῆς γραμμῆς, φερομένης ἀπὸ τῶν δυ-
κῶν συνόρων τῆς Παλαιᾶς Σερβίας καὶ τῆς Μακεδονίας καὶ
φθανοῦσιν μέχρι τῶν Καρβουνίων ὄρεων, ἐκείθεν δὲ διὰ τοῦ
Ὀλύμπου μέχρι τῆς θαλάσσης καὶ τῆς ὄρεοσειρᾶς τοῦ Πηλίου,
ἡ Ἑλληνικὴ χερσόνησος πετρογραφικῶς δύνανται νὰ τὰ
διακεθῇ εἰς δύο τμήματα: τὸ ἀνατολικὸν καὶ τὸ δυτικόν.

(1) Παπαρηφακοῦλου, Τομ. Δ', σελ. 23. Τὸ θέμα τῶν Θρακησίων
οἱ Ἀραβες ἐκαλοῦντο Ἐλ—Ἐφασίς ἢ Ἐλ—Ἀφασίιν ἐκ τοῦ ὀνόματος
τῆς Ἐφεσον, ἢ οὐ ὁμοίωται, διὰ ἦτο καὶ ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ.

(2) Κ. Προφφουρογέννητος, Περί Θεμάτων σελ. 24.

(3) Ἀδ. Ἀδαμαντίου, ἀκόμη σελ. 389.

(4) Ὁ στρατηγὸς τῶν Θρακησίων ἐλάμβανεν κατ' ἴσος ὡς μισθὸν
40 λίρας χρυσοῦ, ἦτοι 48.200 περίου δραχμῶν, κατὰ τὴν ἄξιαν
τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Τὸν αὐτὸν μισθὸν ἐλάμβανον καὶ οἱ στρατηγοὶ
τοῦ Ἀνατολικοῦ καὶ Ἀφρικανικοῦ θεματος. Κ. Παπαρηφακοῦλου, Τομ.
Δ', σελ. 33.

(5) Ἀζωϊκᾶς αἶον ἢ ἄλλως Ἀρχαϊκῶς ἢ ἀρχαιολιθικῶς, ὀνομάζε-
ται ἡ ἀρχαιοτάτη ἐκείνη περίοδος τῆς γῆς ἣς προσηγορίη τῆς ἠρω-
στωιογενῆς τοῦ ζωϊκοῦ κόσμου εἶναι τὸ ἡμῶν πλανήθιον. Ἐπειδὴ δὲ κα-
τὰ τὴν πρῶτην περίοδον ταύτην συμπέσει ἡ πρώτη ἐμφάνισις θε-
λαθῆ ἢ τῆς τοῦ ἠωσθέντου κόσμου, ἡ περίοδος αὕτη ὀνομάζεται
ἠρωστωϊκῶς αἶον. Προσμάται δὲ, ὁ ὄρος ἀρχαιολιθικῶς. Τὰ πετρώματα
τῆς ἐποχῆς ταύτης ἀποκαλοῦνται κυρίως ἐκ γενεῶν, μαρμαρυγιανῶν
ἀρχαιολιθίων καὶ φελλίτων, οἱ ὁποῖοι ἐγκλείουσι μέγαρα καὶ ἄλλα καὶ
ἀπείλοισι τὸ λεγόμενον ἀζωϊκῶν ἢ ἀρχαιολιθικῶν σπέρμα. Ἐχουσι
δὲ μῆκος 30.000 περίου μέτρων, καὶ ἀποτελεῖται τὸ βῆθρον ἐπὶ τοῦ
ὁποῖου ἐκαθίσθηται οἱ νεώτεροι ζωογονοὶ οργανισμοί.

911731

Ἡ περιφέρεια τοῦ Θρακικοῦ κόλλου, δὴν εἶναι ποταμοῦ ἀρρηκώ-
δης καὶ ἀμυγδαῆς. ὅπως τοῦ Εὐφράτου καὶ τῆς Προποντιδοῦ. Μάλιστα
εἰς τὴν μέση εἶναι γραμμὴ, ἀρρηκωθέντα ἐκ τῆς ἀρρηκώσεως
τῆς ἑξῆς τῶν ποταμῶν. Ἐκ τῶν κόλλων τῆς Θρακικῆς περιφέρειας
ὁ μεγαλύτερος εἶναι ὁ Μείλις, καὶ οὗτος ἢ τοῦ Σάφρου ἢ τοῦ Ξηροῦ.
Μετὰ τὸν Μείλινα κόλλου καίτω ὁ Κόλλος τῆς Αἰοῦ, ὅπου ἐπιβό-
λαι ὁ Ἐβρος ποταμὸς, εἰς τὸν μεγαλύτερον ποταμῶν τῆς Ἑλλη-
νικῆς Χερσονήσου, ὅπου ἔχει προσχέσται μέχρι μέρους τοῦ κόλλου Ἄλ-
κας κόλλου εἶναι ὁ τοῦ Πόρου - Λαγῶ, τοῦ ὁμοίου ἀντήχημα εἶναι ἡ
ἀβαθὴς Ἄρμη Μαρῶν, ἡ Βασινίς τῶν ἀρχαίων. Αὐτικώτερον ἐφα-
λοῦσται ὁ κόλλος τῆς Κορβίλλας βοραιο-δυτικῶς τῆς Θάσου, ὅπου
ἐκτρέχονται καὶ αἱ ἐπιεικτέροι γαῖαι τῆς Μεσοβρυτικῆς Θράκης.

ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΟΤΑΜΟΙ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

ΑΙΜΟΣ

Τὸ μεγαλύτερον ὄρος τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου εἶναι ὁ Αἶ-
μος, ἐκτεταμέντος ἐκ δυτικῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ γριζον τῆν κυ-
ρίως Βουλγαρίαν ἀπὸ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας. Τουρκικῶ ἀνομιζο-
μεν Μπαλκάν, ἦτοι ὄρος, ἀπὸ τοῦ τουρκικοῦ δὲ τούτου ὀνόματος, ὁ-
λοκληρὸς ἢ Ἑλληνικὴ ἢ Ἰλλυρικὴ χερσονήσος κακῶς ἐπινομάσθη
ἀπὸ τῶν νεωτέρων Βαλκανικῆ Χερσονήσος, ὄνομα ἐπὶ το ὁμοίον δι-
σφῆδες εἶναι μάλιστα γνωστῆ Βουλγαρικῶ ἀνομιζομεν, Σούρου—Πλα-
νίνο, δηλαδὴ Μίγα ὄρος.

Κατὰ τὴν γεωλογικὴν ἀνομιάζθη Αἶμος ἀπὸ τοῦ Αἴμου, εἰσὸς τοῦ
Βαρόν καὶ τῆς ἀρρηκώσεως, θυγατρὸς τοῦ Ἐργυθίου. Κατὰ πῶς ὁ Αἶμος
ἦτο συζυγὸς τῆς νέμεως Ροδόπης, ἐκ τῆς ὁποίας ἐγένετο τὸν Ἐ-
βρον, κατ' ἄλλου; Ἡ ἀδελφὸς τῆς Ροδόπης, καὶ οὐ ἔνεκα τῶν ἀ-
δελφίτων σχέσεων μετὰ τῶν δύο ἀδελφῶν, ἀρρηκτικῶς ὁ Ζεὺς μετα-
μόρφωσεν αὐτοὺς εἰς τὸ ὄροντομα δηλ τὸν Αἶμον καὶ τὴν Ροδό-
πην.

Ὁ Αἶμος γεωγραφικῶς ἀποτελεῖ τμήμα τοῦ μεγάλου ὄρειου
τόξου το ὁμοίον ἀρχόμενον ἀπὸ τῶν βοραιο-ἀνατολικῶν Ἀλπεων,
σχηματίζει τὴ Κορβίλλια καὶ τὴς Τρασονίβαντικῆς Ἀλπεως. (1) Το
τόξον τοῦτο διακεκομμένον ἐπὶ τοῦ Διονάβης ποταμοῦ πρὸς τὰς
Σελήρας πύλας, συνεχίζεται πρὸς νότον μέχρι τοῦ Τυροῦ παραπετάμενον
τοῦ Διονάβης ἐπιβάλλομενος πρὸς τὸ Βαλκάνιον, ὅπου ἀποτρέχει τὴ
μεταξὺ Σερβίας καὶ Βουλγαρίας ὄρεα.

Ἀπὸ τοῦ Τυροῦ ἀρχεται κυρίως ἡ ἀρρηκτὴ τοῦ Αἴμου, ἦτοι καρι-
πομένη τοξοειδὴς, διεκτείνεται πρὸς ἀνατολὰς καὶ καταλήγει εἰς ἀ-
πόκρημνον ἐπιτῆ ὄρος 60 μέτρων, τὸ Αἰμόνιον ἀρρηκτῆρον (Ἐματῆ).

Τὸ ἀρρηκτῆρον τοῦ Αἴμου ἐπιπροσκαίνομενος εἶδος τῆς γεωλογι-
κῆς περιόδου, ἀπὸ τῶν ἀρχαιότατων μέχρι τῶν νεωτέρων καὶ ἐπι-
προσκαίνομενος ὅλας τὰς γεωγραφικὰς φάσεις αὐτῶν. Ἡ σημερινὴ
αἰετοὶ κατάσταση, εἶναι συνέπεια τῆς τεκτονικῆς διακοπῆς καὶ τῆς ἐ-
πιδρῶσεως τῶν ἐπιτροπικῶν μεταμορφωτικῶν ὀντων.

Γεωγραφικῶς ὁ Αἶμος διακεῖται ὡς ἑξῆς.

- α.) Τὸν Δυτικὸν Αἶμον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Τυροῦ καὶ καταλή-
γοντα μέχρι τῆς κοιλίας τοῦ Ἰσκιρ, καὶ τῶν ὄρων Ἰσκιρ.
β.) Τὸν Κεντρικὸν Αἶμον, ἀρχόμενον ἀπὸ τῆς Τυροῦ καὶ καταλή-
γοντα εἰς τὴν Σελήρας τῆς Σηλῶντος, καὶ τῶν ὄρων Σηλῶντος.
γ.) Τὸν μικρὸν Αἶμον (2)

Τὸ μήκος τοῦ Αἴμου εἶναι 600 χιλόμετρα, ὅπου δὲ πλάτος κυρί-
πων 80. Τὸ ὄρος τῆς ἑψηλοῦρας αὐτοῦ ποῦ εἶναι τὸ Γουερμόν.
Τοῦ ἡ κυριότη τοῦ Φιρλιανόου, 2374 μέτρων ὄρους πρὸς τὰς πη-
γὰς τοῦ Τύρου, παραπετάμενος τοῦ Ἐβρον κατὰ κοιλί ἐπιπροσκαί-
νομενος τοῦ Ὀλίμπου (2.855 μετρ), τοῦ Παρνασσοῦ (2.459 μετρ.) καὶ
ἄλλων. (4)

Παραλλήλως πρὸς τὸν Αἶμον, ἀπὸ τοῦ Τυροῦ μέχρι τοῦ κόλλου
τοῦ Πηγῶν, ἐκτείνεται ἐμφερμοειδῆ μετὰ καὶ στενὴ κοιλίᾶς μέσης
600 περίπου χιλόμετρων καὶ πλάτος κατὰ μέσον ὄρον 7.500 μέτρων.
Μεταξὺ Τουντζι (τοῦ Ἀρσίβου τῶν ἀρχαίων) παραπετάμενος τοῦ Ἐ-
βρον καὶ τοῦ κόλλου τοῦ Πόρου, ἐκτρέχονται κοιλίᾶς κυριότη ἀρρηκ-
τῆ, τὴ ὁποία ἀποκλείονται τὸν ὄρον τοῦ ποταμοῦ τούτου πρὸς
τὸν Πόρον, ἑστρέφονται αὐτῶν τὰ διακεκτῆ ὄρον πρὸς νότον καὶ τὰ
ἐπιβόλαι εἰς τὸν Ἐβρον, πρὸς τὴν Ἀδριατικὴν. Ἐπειδὴ δὲ ἐκ τῆς
κοιλίας αὐτῆς ἐκτρέχονται διάφορα ὄρηματα, διὰ τούτου τὰ ὕδατα
αὐτῆς ἕκονται κατὰ τρεῖς διακεκτῆς, ἦτοι διὰ τοῦ Τυροῦ καὶ Ἰσκιρ
πρὸς τὸν Διονάβην, διὰ τῆς Τουντζις πρὸς τὸ Αἶματον, καὶ δι' ἄλλων
μικρῶν ποταμῶν εἰς τὸν Εὐφράτον Πόντον.

Τὸ λεκανοπέδιον τῆς Σόφρας 500 μέτρα ὑψὸς τὸν ἐπιπέδιστον τῆς
θαλάσσης, φαίνεται ὅτι ἀποτελεῖ κατὰ μίσην, τῆς ὁποίας τὰ ὕδατα δι-
σκατεῖται σήμερον ἀπὸ τοῦ Ἰσκιρ. Ἀρδανόμενον πλουσιώτατα τὸ λε-
κανοπέδιον τοῦτο εἶναι εὐφορώτατον, γεωγραφικῶς δὲ ἀποτελεῖ ἐπι-
προσκαίνομενος πύτηρον συγγενετικῶς τῶν ὄρων αἱ ὁποίας διακεκτῆται τὴν
Ἑλληνικὴν Χερσονήσον. Μόνον πρὸς δυτικὰς ἀποχωρίζεται δι' ἑψηλῶν
καὶ ἀβαθῶν ἀρρηκτικῶν τῆς κοιλίας τοῦ Μαρῶβα ἐν Σερβίᾳ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

(1) Περιγράφουσι τὸν Αἶμον ἡ Βασιλόπουλος Ἄννα ἡ Κορυθῆ (Ἀλεξάνδ.
Τορ. II σελ. 208. 1. 28. Τρυβησι). λέγουσιν ὅτι ὁ Αἶμος αὐτὸς ὄρος ἐστὶ μακρότα-
τον κατὰ γραμμὴν κακὸν ἄλλων τῆς Ροδόπης οὐρανῶν. Ἀρχαίως μὲν ἀπὸ τοῦ Εὐ-
φράτου Πόντου τὸ ὄρος καὶ μικρὸν παραπέταται τοῖς ἀρρηκτικῶς μέχρι αὐ-
τῶν Ἰλλυρικῶν ὄρων. Ἐπειδὴ δ' οὐ καὶ διακεκτῆται τὸν Ἀδριατικὴν κοιλίαν
καὶ εἰς ἀνατολὴν ἕστιρον ἀνακαίβεται καὶ μέχρι αὐτῶν Ἰσκιρ τῶν ὄρων
μικρῶν οὐρανῶν.

(2) Τὸ μήκος τοῦ Κεντρικοῦ Αἴμου, ἀνέγγεται εἰς 200 χιλόμετρα τὸ δὲ
μέσον αὐτοῦ ὄρος εἰς 1485 μέτρα. Μεταξὺ Ἰλλυρικῶν καὶ Σιλικῶν φθάνει μέ-
τρον 2.009 μέτρων. Τὸ μήκος τῆς Σιλικῶν γενομένης ἀπὸ τοῦ Ρωσοποικου-
ποῦ πόλεμου τοῦ 1878, ἀνέγγεται εἰς ὄρος 1333 μέτρα.

(3) Ὁ Μικρὸς Αἶμος, εἶναι μακρότερος τοῦ Κεντρικοῦ ὅτι πλάτος ὄρος
αὐτοῦ. Τὸ μήκος, ἀπὸ τῆς Σελήρας Πύλης μέχρι τοῦ Αἰμοῦ ἀρρηκτικῶν
εἶναι 158 χιλόμετρα, τὸ δὲ πλάτος 69 χιλόμετρα. Εἶναι λίαν βραχὺ, τὸ
δὲ στενὸν τοῦ φθάνοντος εἰς ὄρος μόνον 446 μέτρα.

(4) Ὁ Σηλῶντος περιγράφουσι τὸν Αἶμον, (Z. 118) λέγουσιν ὅτι ὄρον τῆς
Πόντου τοῦ Αἴμου Ἰσκιρ ὄρος, ἀρρηκτικῶν τῶν ὄρων καὶ ἀρρηκτικῶν, μίσην
καὶ διακεκτῆται τὴν ὄρημα, ἀπὸ αὐτῆς Πολύβιος ἀρρηκτικῶς κακῶς ἐστὶ τῆς
θαλάσσης οὐδ' ἄλλῃ λέγουσιν. Καὶ γὰρ τὸ δόγμα μὲν τὸ πρὸς Ἀδριανὸν καὶ
τὸ ἀποκαταστάσει καλλῶν. Ἡ ἀρρηκτικὴ αὐτῆς τοῦ Πολύβιος ἀρρηκτικῶν φησὶ
ἀρρηκτικῶν ἀπὸ τοῦ Ἰσκιρ τῶν ὄρων. Φαίνεται ὄρος εἶναι κατὰ τὴν ἐκτρέχῃ ἀρρηκ-
τικῶν ἢ ἀρρηκτικῶν αὐτῆ, κατ' ὅσον καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας Φίλιπ-
πος δ' Ε' (372—179 π. Χ.) κτιστῆται εἰς τὴν κοιλίαν γαῖαν. Ἀρρηκτικῶν τὸ ὄρον
τῆς ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ Αἴμου, εἶναι καταπέταται τὸ Ἀδριατικὸν πύτηρον καὶ
τοῦ Εὐφράτου Πόντου, τὸν Ἰσκιρ καὶ τῆς Ἀλπεως, κατ' ὅσον ἐπιβόλαι τῶν Ἰ-
σκιρ τῶν ὄρων κατὰ τὸν Ρωμανίαν εἰς Ἰσκιρ καὶ τοῦ Αἴμου.

Ὅσον ἀρρηκτικῶν τῶν ὄρων τοῦ Αἴμου, συγγενῶν τοῦτο πρὸς τὸ ὄρος τῶν Ἀλ-
πεων, λέγουσιν οὐδ' ἄλλῃ τῆς ἐκ τῆς κορυφῆς τοῦ ἀρρηκτικῶν ἀρρηκτικῶν μίσην
καὶ ὄρος ἀπὸ τοῦ ὄρος Ἀλπεως οὐδ' ἄλλῃ τῆς ἑστῆς Ἰσκιρ τῶν ὄρων. Καὶ γὰρ εἶναι
τοῦτον (δηλ. τοῦ Αἴμου, Ροδόπης καὶ Δουβλαίου) μὲν Ἰσκιρ μικρῶν εἶναι
ἀρρηκτικῶν ἀρρηκτικῶν ἀρρηκτικῶν ἀρρηκτικῶν καὶ ἀρρηκτικῶν, τῆς
Ἑ' Ἀλπεως αὐτῆ ἢ ἀρρηκτικῶν ἀρρηκτικῶν τῆς. (IV, 209).

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

(Συνέχεια εκ του προηγουμένου)

2877/5

Νοτιο-ανατολικώς τῆς Σόφιας ὑφίσταται ὄρεοσειράς ἐκ γρανίτην καὶ γναισίου ἢ τοῦ Ἴχθυρῶν καλουμένη. Κατὰ τὰ νότια τῆς ὄρεοσειράς ταύτης κείται τὸ περίφημον στενὸν ἢ κλισούρα, καλουμένη Σιδερά Πύλη (Τουρκοῖσι Δερὶς καποῦ ἢ Πύλη τοῦ Τραϊνανῶ, τῆς ὁποίας τὸ μᾶλλον ἀνοβεταὸν μέρος κείται πρὸς τὴν κοιλίαν τοῦ Ἐβρου, δ-που ἐν μίσην πικροῦ ἄλατος σὴζεται ἀπὸ τῆς ἢ Πύλης μετὰ πάργου τῶν Ρωμαίων χρόνων. (1)

Παράλληλος πρὸς τὰς μεσημβρινὰς ὄρεοσειράς τοῦ Αἰμου, ἐκτείνεται ἐκ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς ὁ Ἄνθαιμος, (2) ἀπὸ τοῦ Σκοπίου καὶ τῆς ὄρεοσειρᾶς τοῦ Ἴχθυρῶν μέχρι τοῦ Ἀγίουβου (Τούντζα καὶ τῶν παραποτάμων αὐτοῦ, ὅπου διαρροῦντος διὰ τῆς Ἰαμπόλου (τῆς Διοσκώλου τῶν ἀρχαίων) ἐκβίβει εἰς τὸν Ἐβρον παρὰ τὴν Ἀδριανούπολιν.

Τὰ ἀνατολικὰ τοῦ Ἀνθαίου πρὸς τὸν Πόντον μέρος, ἔχουσι τὸ μέγιστον αὐτῶν ὕψος καὶ φέρουσι τὸ ὄνομα, ὅρη τῆς Σιρβίντζας, (3) ἢ Κιοιτσόκ Μπακλῆν (Μικρὸς Αἶμος). Ὁρειογραφικῶς τὰ ὄρη ταῦτα τῆς Σιρβίντζας [Μικρὸς Αἶμος] ἐκτελοῦνται μέχρι τοῦ Βοσπόρου καὶ τῆς Θερρακικῆς Χερσονήσου, ὅπου τὸ ὕψος αὐτῶν σημαντικῶς ἐλαττοῦται. Ὅπως ἐντέθεν τῆς πόλεως Σιρβίντζας καὶ τοῦ ὁμωνύμου αὐτοῦ ποταμοῦ τὸ ὕψος αὐτῶν ἐν ἀπερβαίνει τὰ 400 μέτρα. Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Σιρβίντζα, μέχρι τοῦ Εἰζείνου Πόντου ἐκτελοῦται ζώνη ὄρειων στρωμάτων, τὰ ὅποια, χωρίζονται ἀπὸ τῆς Προποντιδος διὰ στενῆς λοφώδους ταυρίας ἐκ μεσαιωνικῶν στρωμάτων τὰ ὅποια φθάνασι μέχρι τοῦ ναίου σταθμοῦ τοῦ Βοσπόρου.

Ἡ ἀπὸ τοῦ Εἰζείνου Πόντου μέχρι τῆς Προποντιδος αὐτῆ λοφὸς ἐξαρτῶμενη ἐπὶ τῶν Βυζαντινῶν χρόνων ὡς ἡ πρώτη ἀμυντικὴ γραμμὴ τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ἐπὶ τῆς γραμμῆς δὲ ταύτης, ἀπὸ τῆς ἄρτης τῶν Λέρμων ἐπὶ τοῦ Εἰζείνου, μέχρι τῆς Σηλεβρίας ἐπὶ τῆς Προποντιδος, ἐκτίσθη τὸ Ἄνωστασιανὸν λεγόμενον τεῖχος ἐπὶ Ἀναστασίον τοῦ Α΄, (491—518 μ. Χ.), μήκους 23 χιλιομέτρων καὶ ὕψους 12 περίπου μέτρων.

Ἐπὶ τῆς Προποντιδος νοτιώτερον τῆς Ραϊδεστοῦ, ἐκτείνονται ἱερὸν ὄρειος ἐκ παλαιολιθικῶν στρωμάτων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦσι τὸ Ἴερὸν ὄρος (Τσαϊφ-Νιγύ), ὕψους 921 μέτρων. Ἡ Θερρακικὴ Χερσονήσος, ἢ Ἰαβρός, ἢ Κήμων καὶ τὸ Κοιροῦ-Νιγύ, τὸ ὅποιον συνέχεται ὑποθαλασσίως μετὰ τῆς Σαροθερρακίας, πιθανῶς εἶναι τμήματα τῶν παλαιολιθικῶν τοῦτον στρωμάτων. Καὶ τὸ μὲν Ἴερὸν ὄρος ἀνοβεταὶ πρὸς τὰ νοτιο-δυτικὰ χωρητότερον μὲν, ἀλλ' ἱερητότερον καὶ καταλήγει παρὰ τὴν Αἶμον, ὅπου ὑπέρχουσι δύο λόφοι ὀνομαζόμενοι Τσαϊφ-Τσαϊ, ὕψους 396 μέτρων, γνωστοὶ εἰς τοὺς ναυτιλομένους.

Ρ Ο Δ Ο Π Η

Ἡ ὄρεοσειρὰ τῆς Ῥοδόπης, λαβεῖ κατὰ τὴν μυθολογίαν τὸ ὄνομα ταῦτο ἀπὸ τῆς νόμφης Ῥοδόπης θυγατρὸς τοῦ Σιρμάνος ποταμοῦ, ἢ ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς ἢ συζύγου τοῦ Αἰμου. Ὑπὸ τὸν Τούρκικον ὀνομαζεῖται Δεσλὸς-Νιγύ (κοινῶς Δεσποτοβαβίν) ἔνθα τῶν ἐκ αὐτῆς πολλῶν κατὰ τὸν μεσαίωνα μοναστηρίων. Ἀρχαίως δὲ ἀπὸ τῆς ἀνατιθέσας τῶν ὄρειων τοῦ Σκοπίου (Ῥίλου) καὶ τοῦ Αἰμου, καὶ ἐκτελοῦται ἀπὸ βορρῆ πρὸς νότον παράλληλος τῆς ὄρειος Ἰαμπόλου, καταλαμβάνουσα μέγα μέρος τῆς Θράκης. Τὰ ὄρη ταῦτα ὀνομαζομένη ἀποτελοῦνται ἐκ τῶν παλαιῶν ἀπολίθων στρωμάτων τῆς Ἰαμπόλου καὶ τοῦ Αἰμου καὶ ἐκ τῶν ἐκ τῆς Ἰαμπόλου καὶ τοῦ Αἰμου ὄρειων στρωμάτων τῆς Ἰαμπόλου καὶ τοῦ Αἰμου. Πάλαι ἔλατος ὄρειος αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς διπλάσιον ὕψος καὶ περισσότερον. (4) Ἄλλα τὸ ὄρος ταῦτο δὲν ἀνέρχεται ἀπολύτως εἰς 1.000 μέτρα. Τὰ δυτικὰ ὄρη τῆς Ῥοδόπης εἶναι ἀπὸ τῶν καὶ ὑψηλότερα. (5)

Ἀπὸ τοῦ Νίστου ποταμοῦ λαμβάνουσα ἢ Ῥοδόπη ἐκτείνουσι πρὸς τὰ βορειο-ἀνατολικὰ τῆς Ξάνθης, ἀνέχεται εἰς τὴν ἐπισημὴν αὐτῆς περικεῖται Τζαϊ-Τσαϊ καλουμένη, ὕψους 1162 μέτρων, ὅπου σχηματίζεται τὰ περὶ ὄνομα στενὰ τῶν Κοραλλίων, διὰ τῶν ὁποίων διέρχεται ἡ μεγάλη στρατιωτικὴ ὁδὸς τῶν Ρωμαίων χρόνων Ἐγνατία ὁδὸς (ViaEgnatia), ἀρχαίως ἀπὸ τοῦ Δυραχίου καὶ καταλήγουσα παρὰ τὸν Ἐβρον. Ἀπὸ τῶν στενῶν τῶν Κοραλλίων, βαίνει ἄλλοτὴν χωρητότερα ἢ Ῥοδόπη, λαμβάνουσα δὲ μᾶλλον ἀνατολικῶς ἐκτείνουσι διασπείρει τὴν Θράκην, τὴν ὅποιαν διασπείρει εἰς δύο τμήματα.

Ἡ Ῥοδόπη συνεχίζεται λιανῶς, μόνον δὲ πρὸς τὰ βορειο-δυτικὰ αὐτῆς περὶ τὸν γρηναῖον Ῥίλον (ὕψους 2.673 μέτρων) καὶ τὸν Μουσουλῶν (ὕψους, 2.030) διευρύνουσι μερῶς καὶ γραμμικότητα ἄνω 22 τὸν ἀριθμὸν παρὰ τὸν Ῥίλον καὶ ἄλλα 40 περίπου ἀνατολικότερον αὐτοῦ. Κατὰ ταῦτα ἢ Ῥοδόπη ὁμοιωμένη κατὰ τὸ πλάτος καὶ κατὰ τὸ ὕψος πρὸς τὰς Γερμανικὰς Ἄλπας, περὶ μὲν τὸ ὄρος τῆς ἀνατολικῆς αὐτῆς μεγάλους ὄρη, λαμπροὺς λαμπροὺς καὶ χωρητότατα, περὶ μὲν τὸν ἀνατολὸν. Διὰ ταῦτα κατὰ τὴν μυθολογίαν ἐθεωρεῖται ὡς κατακτετὴ τῆς κηλοῦς νόμφης Ῥοδόπης θυγατρὸς τοῦ ποταμοῦ τοῦ Σιρμάνος, συζύγου τοῦ Αἰμου.

Ἡ πρὸς τὴν Ἀλεξανδρούπολιν (Δεδυαγίτι) καὶ τὸ Σουφλί ἐκτείνουμένη ὄρειος τῆς Ῥοδόπης εἶναι ἀπογεννῆ στρώματα ἀπολιθώμενα ἄνω ἀπὸ τραχιτῆς ὅπου ὑπέρχονται καὶ θερμοπηγῶν, ὅπως τὰ λουτρά τῆς ἀρχαίας Τραϊνανούπολεως (νὺν Λιζα ἢ Λουτρός).

(1) Αὕτη εἶναι ἡ ποδοῦς Succi ἢ Succorum Augustae τῶν Ῥωμαίων περιγραφόμενη ἀπὸ τοῦ Ἄρριου τοῦ Μακεδονίου (XXI, 10,8). Οἱ Βυζαντινοὶ τὴν ἑαδὸν ταύτην ἑκούσιν Βασιλικὴν—Κιοιτσόκην, Σπανοῦς ἢ Τέρμη τοῦ Αἰμου. Ἐπὶ τῶν Ἰσαυροκρατῶν ἐκαλεῖται Claustra ἢ portae Santi Vassilii ἐθίσταται δὲ ἡ ἑαδὸς αὕτη μετὰ τῶν ὄρειων Αἰμου καὶ Ῥοδόπης διὰ τῆς ὁποίας ἐπὶ τῶν Ῥωμαίων χρόνων διέρχεται ἡ μεγάλη στρατιωτικὴ ὁδὸς ἢ ὁδὸς ἀπὸ Ἀδριανούπολεως εἰς τὴν Σερβίαν (Σόφρον), ἐκαλεῖται δὲ πρὸς τὸ Σιρβιδιον [Singidunum] τὸν Βαλκωρῶν καὶ τὸ Σερβιον (νὺν Μακεδονίαν).

(2) Τὰ μεγαλύτερον ὄρος τοῦ Ἀνθαίου εἶναι κατὰ 600 μέτρα χωρητότερον τοῦ Μεγίλου Αἰμου καὶ μόνον περὶ τὸ Σκοπίον ἀνέχεται εἰς 230 μέτρα. Ἡ μεσημβρινὴ ἀκμὴ τοῦ Ἀνθαίου, εἶναι ὄρη, ὅπου εἶναι ἀνατολικὴ μὲν ἀκμὴ τῆς ὄρειος. Ἐκτείνουσι ὄρη καὶ θερμῶν πηγῶν καὶ μετὰ ἀλλ' ἰσχυρῶς αὐτῆς ὄρειος πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Τούντζα διαρροῦμένην.

(3) Τὰ ὄρη τῆς Σιρβίντζας γενικότερον ἐθεωροῦντο τὰ ὀνομασθεῖσιν Ἀνατολικὰ ὄρη τῆς Θράκης.

(4) Ἡ βορρῆ ἐκτείνουσα περικεῖται τῆς Ῥοδόπης τὸ Καρλί-νιγύ ἀνέχεται εἰς ὕψος 2.670 μέτρων ἢ ἐπὶ ταῦτα τὸ Κεσλὸς, εἰς 2.360 μέτρα. Παρὰ τὸ Σκοπίον ὄρος ἢ κρημνὸς τῆς ὀρειος τῆς Ῥοδόπης ἀνέχεται εἰς 2.910 μέτρα. Κατὰ Ν. Α. τῆς Ἀνατολικῆς καὶ τῆς Σόφιας εἰς ἀπόστασιν 410 χιλιομέτρων, ὅπου ὑπέρχεται ἡ κρημνὸς μὲν τῆς Ῥοδόπης, ὅπου κατὰ τοὺς ἐκατομῆτας ἀκμὴν τὸ ἀπογεννῆ τὸν Βαλκωρῶν ποταμοῦ ὄρειον, εἰς ἀποστασιν πλὴν ἢ ἐπὶ ἑαδὸς τῶν Μακεδονίων καὶ Θρακῶν. Παρ' αὐτὴν κείται ἡ ὄρειος (Παριρ) ὕψους 2.400 μέτρων. Καὶ τὸ ὄρος ταῦτον, εἰ πρὸς Μουσουλῶν διέρχεται εἰς μετὰ τὸν ἀνατολὸν ἐκαλεῖται ἢ Κεσλὸς τοῦ Ν. Α. καὶ πάλιν ἀνατολικῶς ἀνέχεται εἰς ἀπόστασιν 400 μέτρων.

(5) Αἱ βόρειαι καὶ νότιαι ἀκμῆαι τῆς Ῥοδόπης εἶναι λιαν βραχιόεις καὶ ἀπογεννῆσαι. Διὰ ταῦτα καὶ ἡ ἀνατολικὴ κατὰ τὸ μέγεθος αὐτῆς εἶναι ὀνομασθεῖσιν ἀνατολικῶς ἀνατολικῶς καὶ ἀνατολικῶς ἀνατολικῶς. Ὅπως π. γ. ἢ ἀπὸ Τσαϊφ-Παζαρτζικ εἰς Σόφριν ὁδὸς μήκους 167 περίπου χιλιομέτρων ἐπὶ ἀπόστασιν 94 χιλιομέτρων ἀνατολικῶς εἰς ὕψος 1000—1500 μέτρων, ἐπὶ δὲ τὸ ὄρος ταῦτον ὕψους 1500 μέτρων καὶ πρὸς τὸν Αἶμον.

4/8/25

Ἡ κυριώτης ὄχθις τῆς Ῥοδόπης, κατ'ἐλάχιστον μεταξύ τῶν ποταμῶν Ἐβρου καὶ Ἰσθμ. πρὸς ὄψωμάς τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκτεταμένη εἰς μήκος 400 περίπου χιλιομέτρων, ἀποτελεῖ δὲ τὰ φυσικά ὄρια μεταξύ τῆς Ἀνατολικῆς Ῥωμανίας καὶ τῆς ἀσσημβλιῆς Θράκης. Ἡ μέση αὐτῆς ἀπόστασις ἀπὸ τοῦ Αἴμου εἶναι 100 χιλιόμετρα, μεταξύ δὲ Αἴμου καὶ Ῥοδόπης εὐρίσκειται ἡ ἄνω κοιλία τοῦ Ἐβρου, ὁ Ἄνθαιμος καὶ ἡ μεταξύ Αἴμου καὶ Ἀνθαιμον κοιλία.

Παρὰ τὴν ἀσσημβλιαν ὕψους τῆς Ῥοδόπης, ἱεραλοῦται ἡ εὐρεία τῆς Νοτίου Θράκης πεδιάδος, ἧς εἶναι εὐφορωτάτη καὶ γέννημα τῶν ποταμῶν, ἰδίως δὲ τοῦ Νέστου, καταλληλοτάτη διὰ τὴν καλλιέργειαν παλῦν καὶ βόμβακος.

Ἡ ὀρεινὴ νῆσος Θάϊος, ὀλίγον ἀπέχουσα τῶν Θρακικῶν ποταμῶν, πρὶν νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῆς Ῥοδόπης, ἔσται ἡ Σαρδοθρήκη ἀποσπασθεῖσα ἀπὸ τῶν ὄρειων τῆς Νοτίου Θράκης, ἡ δὲ Ἰμβρος καὶ Ἄηνας ὡς συνέχισμα τῆς Θρακικῆς Χερσονήσου. Ἐν τῶν νήσων ταύταιν, ἡ μὲν Θάϊος καὶ Σαρδοθρήκη ἀποκαλοῦνται ἐκ γρονίτου καὶ μαρμαρυγακοῦ σχιστολίθου καὶ εἶναι εὐδρόσι καὶ κατάρται, ἡ δὲ Ἰμβρος καὶ Ἄηνας ἐκ τραχηλιῶν κυριῶς πετρομαῖων, ὁπότεν τὸ εὐδρὸν καὶ ἀνεδρὸν αὐτῶν.

Ὁ Νέστος ἔχων τὰς πηγὰς του παρὰ τὰς πηγὰς τοῦ Ἐβρου (Ῥοδόπην καὶ Ῥίλον), ἀποχωρεῖ τῆς Ῥοδόπης τὸ δυτικὸν αὐτῆς τμήμα. Διαρρεῖ δὲ ὁ Νέστος τὸ Ῥασλόγ, ἕως 900 μέτρων καὶ ἔπειτα διατοίγει ὄδον εἰς τὴν ὄσβατον καὶ στενὴν φέρραγα τοῦ Κεζ-Δαχβέν μέχρι τῆς λακίνης τοῦ Νευροκοπίου, ἀπὸθεν εἰσέρχεται εἰς ἀκρόην ορεινότεραν κοιλάδα, ἧς εἶναι εἰς τὴν θαλάσσιον. (1)

Νοτιώτερον τῆς Ῥοδόπης ὑφίσταται τὸ ὄρος Δύσσωρον (Βόλ-νιά), ἄλλοτε μὲν κατάρτουον νῦν δὲ φαλακρόν, καὶ τὸ ὄρος Σύμβολον (Βουνὸν τῆς Καβάλλας) συνεχόμενον βορειοδυτικῶς μετὰ τοῦ Δυσώσου.

Ἡ ὄχθις τοῦ Δυσώσου χωρίζεται τὴν μικρὰν ἄλλὰ βραχεῖαν κοιλάδα τῆς Αἰώσης ἀπὸ τὴν κοιλάδα τῆς Δράμας μεγαλειότερον αὐτῆς. Ἀμφότερα αἱ κοιλάδες, τῆς Αἰώσης καὶ τῆς Δράμας, χύνουσι τὰ ὕδατά των εἰς τὸν Ἀγγιστον ποταμὸν ἐκ βιλλόντια εἰς τὴν Ἄμνον τοῦ Ἀχινοῦ (ἐπὶ τὴν Κερμαίνια τῶν Ἀρσίων) καὶ διὰ τοῦ Στριμόντος ποταμοῦ εἰς τὸ Αἰγαίον πέλαγος. Ὁ Ἀγγιστῆς ἐν μέρει εἶναι ὑπογεῖτος, διότι ὁ ποταμίσκος τῆς Αἰώσης εἰσέρχεται εἰς καταβόθραν τοῦ Δυσώσου καὶ μετὰ ροὴν 3-4 χιλιομέτρων θανατοῖται πάλιν εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Δράμας. Ὁ μυχὸς τοῦ κόλπου τῆς Καβάλλας, καταλαμβάνεται ἐπὶ τῆς ἀβαθοῦς Ἄμνης· βερεκετλή παρὰ τὰς βορρὰς ὄχθας τῆς ὀψίας εὐρύονται τὰ ἔρημια τῆς ὄχθας πόλεως τῶν Φιλίππων.

Τὸ Σύμβολον ὄρος ἀποτελεῖ συνέχισμα τοῦ Παγγαίου, ἐκτείνεται δὲ πρὸς βορρᾶν τῆς Καβάλλας. Ἐπὶ τοῦ Συμβόλου σχηματίζεται κλειστή πεδινή ἀρσινὴ ἀπὸ τοῦ πηρᾶ πρὸς κὸλον τοῦ Ὁρρανεῦ γωνίον Ὁρρανεῦ καὶ δυσχωρμένη τοῦ Πραβίου καὶ τῆς Καβάλλας ἐκτείνεται ἀνατολικῶς αὐτῆς· μέχρι τοῦ χωρίου Τσιρρανονίη. Διὰ τῆς κλειστωσεῖας ταύτης εὐρύεται ἡ ἀπὸ Θεσσαλονικῆς εἰς Τριφυλιανὴς οὐραὶν οὐδροδρομικὴ γραμμή.

Τὸ χροσφόρον Παγγαίον ὄρος ἀποτελεῖ συνέχισμα τῆς ὄχθας καὶ τὰ προηγούμενα τμήματα τῆς Ῥοδόπης, ἐκτείνεται δὲ πρὸς βορρᾶν αὐτῆς ἐν τῇ ἀκροτάτῃ τῇ Ἄμνῃ καὶ τῇ Κερμαίνια τῶν Ἀρσίων, καὶ ἐκτείνεται εἰς τὸν Αἴμον μετὰ τῆς Σαγάρου τοῦ ἡνωτικόντος ὄρους καὶ τῆς Κασσιανῆς, ἡ Πουρνά-Νοῦγ, ἡ Πιλόφ τεταρτὴ ἀπὸ τῆς βορρᾶς αὐτοῦ κορυφῆς.

Μεγαλειότερα τῆς κοιλάδος τῆς Δράμας, ἡ κοιλάς τῶν Σερρών, ἧς εἶναι νὰ θεωρηθῇ ὡς ὄρος τῆς Ῥοδόπης. Ἡ κοιλάς τῶν Σερρῶν εὐφορωτάτη ἔχει μήκος 80 χιλιόμετρων καὶ μέγιστον πλάτος 15. Ἡ Ἄμνη Κερμαίνια (Ἀχινοῦ) εἶναι ἀφῆρον τῆς μεγάλης ἐκείνης Ἄμνης, ἧς κατ' ἄλλους γεωλογικοὺς χρόνους, ἑλθόντων ἀπασαν τὴν κοιλάδα τῶν Σερρῶν, καὶ τῆς ὀψίας τὴν ἐπίγειον καὶ ἀποξήραναι, συνετέλεσαν ὁ ποταμὸς Στριμόν. (2) Κεῖνται δὲ αἱ Σέρραι παρὰ τὰ χεῖλη τῆς εὐφορωτάτης ταύτης κοιλάδος ἧς ἐκτείνεται μέχρι τῆς Ἄμνης Δοιράνης (τῆς Πρασιῦδος τῶν Ἀρσίων), τῆς ὀψίας ὅμοι, τὰ ὕδατα χύνονται εἰς τὸν Ἄχιν ποταμὸν. Ἐνταῦθα εἶναι τῶν Ῥοδῶν τοῦ Στριμόντος ποταμοῦ εὐρήσονται τὰ δυτικὰ ὄρια τῆς Ῥοδόπης, καὶ ἑπομένως ταῦτα εἶναι τὰ φυσικά ὄρια τῆς Θράκης.

ΕΒΡΟΣ

Ὁ μεγαλειότερος ποταμὸς τῆς Θράκης εἶναι ὁ Ἐβρος, ὅστις κέρχων ἐκ τῆς Ῥίλας καὶ τῆς Ῥοδόπης, (3) διαρρεῖ τὴν πεδιάδα τῆς Φιλίππουπόλεως καὶ Ἀδριανουπόλεως. Δεχόμενος δὲ τὰ ὕδατα πολλῶν μικρῶν καὶ μεγάλων παραποτάμων, μετὰ ὄψε 490 περίπου χιλιομέτρων, ἐκβλάλλεται εἰς τὸν ὀμιόντων τῆς Αἴμου κόλπον διὰ δύο βραχίονων, μεταξύ τῶν ὁπίων σχηματίζεται ἡ νῆσος Γκιανού-Ἀδί. (4)

Ἡ λεκάνη τοῦ Ἐβρου διαμοιραμένη διὰ τοῦ ὀρεινοῦ πετρίου τοῦ Ἀρσίβου, χωρίζεται εἰς δύο κοιλάδας· τὴν Ἄνω κοιλάδα μὲ κέντρον τὴν Φιλίππουπόλιν, καὶ τὴν Κάτω κοιλάδα μὲ κέντρον τὴν Ἀδριανουπόλιν. Αἱ κοιλάδες αὗται εἶναι ἀποτελέσματα νεωστέρων προσχώσεων. ἔχουσι δὲ σχῆμα, ἡ μὲν Ἄνω Ἰλλερωσίδε, τὸ ὄποιον μέγας ἄμνος εἶναι ὁ Ἐβρος, ἡ δὲ Κάτω, τραχηλικὸν μὲ βίσιον πόν. Ἐπὶ τῆς Ἄνω κοιλάδος τοῦ Ἐβρου ὑπάρχουσι πολλαχοῦ λόφοι ἐκ γρονίτου ἢ γνασίου. Ἡ Φιλίππουπόλις π.χ. καίτοι εἶναι σπηγρικὸν λόφον 67 μέτρα ὑψηλότερον τοῦ Ἐβρου, τοῦ ὀπίου ἢ ἐπιφανείας εὐρίσκειται 160 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης.

(1) καὶ τὸ Ῥασλόγ ἀποχωρίζεται τῆς Ῥοδόπης ὁ ὄρειος (Περά-νιά), ὅστις κατὰ τὸ Ἰλ-νιά φθάνει εἰς ὄρος 2.081 μέτρων.

(2) Τὸ μήκος τοῦ Στριμόντος εἶναι 262 χιλιόμετρα, εἰ δὲ κερτὶ του ἀφῆρονται εἰς τῆς μετρητικῆς κλίμακας τοῦ Σαβίου. Μέχρι τῆς εἰσοδῆς αὐτοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τῶν Σερρῶν, εἰς ὄρος 61 μέτρων ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης, εἶναι χαμηλοὺς καὶ ὄρειους, ἐπιφάνειαν μεγάλην κατωτερὰς εἰς τὴν ὀπιότερον γωνίαν.

(3) Αἱ πηγὰς τοῦ Ἐβρου κεῖνται ἀπὸθεν τῆς κορυφῆς λεκάνης τοῦ Πάνου (622 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφανείαν τῆς θαλάσσης), πρὸς ὄψωμάς τῆς Φιλίππουπόλεως, εἰς τὸ ὄρηλοῦρον τμήματος τῆς Ῥοδόπης. Μετὰ βορρῆν ἔσται, ὡς ὄρητικὸς χείμαρρος κατέρχεται εἰς τὴν πεδιάδα 500 μέτρων ὑπὲρ τὴν θαλάσσιον, καὶ ἔπειτα πρὸς τὰ Ἀνατολικο-νοτιο-ἀνατολικο-ἀνατολικοῦ τῶν ἀρσίων τῆς Ῥοδόπης. Μόρον πρὸς νότον τῆς Φιλίππουπόλεως ἀποκρίνεται τῆς Ῥοδόπης, γὰρ τὴν Φιλίππουπόλιν ἐκβλάλλεται ὁ κερμαίνιος Τσαλιβίτης, ἐπὶ ὀπίου ἢ κὸλις Τσιρπ-Παζαρτζίκι, (ἡ θροσάρα τῶν Ἀρσίων), ἀπὸθεν τῆς ὀψίας παρὰ τὴν Σαρδοθρήκη γίνεται ὁ ποταμὸς κλειστής μέχρι τῆς Ἀδριανουπόλεως, ἐκείθεν δὲ ὀπίου ἔσται ἔπειτα εἰς τὴν ἀκροτάτην τῆς κοίτης αὐτοῦ καὶ εἰς κερμαίνιος ἐν τῇ κερμαίνιος ἀρσινῶν νήσων.

(4) Ἡ κερμαίνιος αὐτῆς νῆσος, παρὰ τῆς ὀψίας ἑσθῆς ἐγγίεται κέντρον κατὰ τὰ τελευταία εἰς τὴν ὀπίου θαλάσσιον κερμαίνιος ἢ Τσοροῖα, κατὰ τὴν καθῆκαρον τὴν ἀκροτάτην (Συνθήκη τῆς Λαζίκης) μετὰ πολλοῦ τέλος ἀ-ἀλλοτε κατωτερὰς τὸ 1926 εἰς τὴν 73148.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ 1/8/35

Κάτωθεν τῆς Φιλιακοπούλεως, εἰς ἀπόστασιν 24 χιλιομέτρων ἀπὸ τοῦ Πανακλή, αἱ ὄρθη τοῦ Ἐβρου ἀποβαίνουσι βραχέως. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀδριανουπόλεως, μέχρι τῆς θαλάσσης ἐπὶ μήκους 128 χιλιομέτρων, ἡ κλίσις τοῦ εἰναι 0,25 τοῦ μέτρου κατὰ χιλόμετρα. Ἡ κλίσις ἐντείνθη εὐρόνεται σηματοδοτῶς καὶ κατὰ τοῦ καθίσταται ἐλλοδῆς μέγιστος ἀποστάσιος 37 χιλμ. κάτωθεν τῆς Ἀδριανουπόλεως, ὅπου πάλιν εὐνοῦται καὶ λαμβάνει διευθετησιν νοτιο-ἀνατολικο-ἐνδοτικήν. Ἀπὸ τῆς συμβολῆς τοῦ Ἀγρινίου (Ἐργίνου) ποταμοῦ εἰς τὸν Ἐβρον, ἀρξεται τὸ Δάϊα τοῦ ποταμοῦ, τὸ ὅποιον ἐκλήθηται κόλπον βαθέως εἰσχωροῦντα εἰς τὴν ἕρπιν καὶ αὐτῆς; λείψανα εἶναι ἡ ἀβαθῆς λίμνη Σεντορίας (Γιδία), πλουσιώτατον ἰχθυοτροφεῖον 10 χιλόμετρα μακρὸν τῆς θαλάσσης.

Ἐπισημώτατον τῶν παρασιτισμῶν τοῦ Ἐβρου εἶναι ὁ Τούντζας καὶ ὁ Ἄρδος ἐκβάλλοντες παρὰ τὴν Ἀδριανουπόλιν καὶ ὁ Ἀγρινίος ἢ Ἐργίνος, ἐκβάλλων μεταξὺ τοῦ Τυρίου (Μικρασιατικῆ) καὶ τῆς Ὑψίλων (1)

ΚΛΙΜΑΤΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΘΡΑΚΗΣ

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ τῶν χωρῶν τὰς ὁποίας περιεβόηται, ἐβήματα δὴ ἡ Ἑλληνικὴ Χερσονήσος συνεδέσθη ποτὶ μετὰ τῆς Μικρῆς Ἀσίας. Τὴν χώραν ταύτην, ἥτις περιελάμβανεν διέσκηρον τὴν σημερινὴν Ἑλλάδα, τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, ὁ Α. Φίλιππου ἀνέγραψεν Αἰγυῖδα. (2) Εἰς τὴν χώραν ταύτην, ἐπὶ τὸν ἰσημερινὸν καὶ ἀνακαταμέντην ἔκρινε διαφορὰ ἕξαι τῶν τροπικῶν χωρῶν, πύθηκα π. χ. ἐξέφαντες, ἡλιοκίνητοι, ἰσσοπόταμοι κλπ. ὡς ἀπέδειξαν αἱ γεωλογικαὶ ἀνακαταστάσεις τοῦ Πινακίου, τῆς Σέρμον τῆς Κρήτης καὶ τῆς Πελοποννήσου.

Τὴν ἐκτετατοτάτην ταύτην χώραν κατέχει σήμερον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, λείψανα δὲ αὐτῆς καὶ ἀποσπάρματα εἶναι αἱ κυκλάδες νῆσοι, ἡ Εὐβοία, καὶ αἱ ἰσθαλακτικαὶ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου.

Κατὰ τὴν πρώτην ἡμοκλιματικὴν ἢ Μεσογείων περίοδον, ἥτις εἶναι ἀρχαιοτέρα τῆς τριωγεντοῦς περιόδου, ἡ Θράκη ἀπέβλεπε συνεχῶς εἰς Μικρὰν Ἀσίαν, τῆς ὁποίας τὰ ὄρια πρὸς νότον ἦσαν ἡ Κιλικία, ἡ Καρία, ἡ Κύπρος, πρὸς βορρᾶς δὲ ἡ Ἑλληνο-Ἀσιατικὴ ἡπειρος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δευτέρας Μεσογείων περιόδου, ἡ αὐτὴ ἐπιρροαία γεωλογικῆς καταστάσεως καὶ μόνον μικρὰ τινα μεταβολαὶ ἐπέβλεπον πρὸς νότον καὶ βορρᾶς. Ἡ Σαρματικὴ θάλασσα (κλιθεῖσα ὄψις) ἐκ τῶν Σαρματῶν ἢ Σαρματιῶν, Σουθητικῶν λαοῦ, ὁ ὅποιος κατέβηκεν εἰς τὴν αὐτὴν τὴν χώραν, κατὰ τὴν μείωσιν αὐτοῦ ἐπαύθη (νεώτερη τῆς ἡμοκλιματικῆς), ἐφθασε μέχρι τῆς Βιθυνίας, καὶ διὰ τῆς Ὀθρυγίας καὶ τῆς Λακωνίας τοῦ Ἰστροῦ ἐπέβλεπε μέρος τῆς Νοτίου Ρωσίας, ὡς καὶ ἀπέδειξαν τὸν Εὐθηνον Πόντον, πρὸς νότον δὲ διὰ μέσον τῆς Θράκης ἐφθασε μέχρι τῆς Χαλκιδικῆς ἢ Προποντίδος καὶ τῆς Τροάδος.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς τρίτης περιόδου, ἡ αὐτὴν ἐπέβλεπε τὴν μεσοκλιματικὴν καταστάσιν, ἡ αὐτὴν ἡμετέραν ἀπέβλεπε εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, τῆς ὁποίας τὰ ὄρια πρὸς νότον ἦσαν ἡ Κιλικία, ἡ Καρία, ἡ Κύπρος, πρὸς βορρᾶς δὲ ἡ Ἑλληνο-Ἀσιατικὴ ἡπειρος. Ἡ Μεσογείων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην εὐνοῦται εὐνοῦται τῶν νοτίων ἀκτῶν τῆς Αἰγυῖδος, ἐκείθεν ἐκλήθηται τῆς Κρήτης καὶ τῆς Κύπρου. Ἐν τῇ περιοχῇ τῆς Προποντίδος, τὰ μὲν ὄρη τῆς Προποντίδος μετὰ τῆς συνεκτικῆς αὐτῶν Τσακί-νιτῆς, ἀπέβλεπον τὸ ἀνατολικὸν τμήμα ἐνδὲς Ἑξαρματιῶντος διαίρεσιν τμήματος, μεταξὺ Αἴμου καὶ Ῥοδίας, τὸ δὲ Ἰστρον ὄρος συνεκτίθη μετὰ τῶν ἀπέβλεπον Μικρασιατικῶν ὄρων.

Ἐφ' ἑκαστήν ἔκρινε εἶναι ἡ νοτιο-ἀνατολικὴν Ἐβρώτην κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους ἐποχάς, γεωλογικῶς χρόνους, ἦρχοντες ἐπὶ αὐτῇ τὰ βοιωτικὰ ἢ Αἰγυῖδος ἢ Ἑλληνο-Ἀσιατικὴ ἡπειρος. Ἡ καταβύθισις αὐτῆς ἐξαρροῦσθαι καὶ εἰς τοὺς νεώτερους γεωλογικῶς χρόνους, ἐποχὴν καθ' ἣν εἴχον ἑμφανισθῆναι καὶ αἱ πρώται ἀποκαταστάσεις τῆς αὐτῆς καλομένης ἐποχῆς, τῶν ὁποίων αἱ γεωλογικαὶ ἐκτετατάταις μετρήσεις τῆς καταβύθισις αὐτῆς καὶ τῆς γενέσεως τοῦ Αἰγαίου πελάγους.

Ἐκ τῆς μετὰ τὴν Εὐθηνον Πόντον, ὅπου μέχρι τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐβλήθησαν πρὸς βορρᾶν τοῦ Αἴμου, τῆς Κρησίας καὶ τοῦ Καυκάσου, μετακινήθη πρὸς νότον καὶ κατέλαβε τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔχει σήμερον. Διὰ δὲ τῆς διασφύξεως τοῦ Βοσπόρου, Προποντίδος καὶ Ἑλλησπόντου, ἀνύστη βραχέστατον μὲ τὸ σχηματισθῆναι Αἰγαῖον πέλαγος καὶ δὲ ἀπὸ τῆς Μεσογείων θαλάσσης. (3)

Ταυτῆς ἐν συστάσει ἡ γενεὴς περιέχει τῶν παραλλήλων καὶ τῶν θαλάσσιων τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, ἔχει ταυτῶν γεωλογικῶν καὶ γεωλογικῶν ἰσοσταθῶν σημεῖα, γράφει ὁ Α. Φίλιππου ἡ ἀσφύξις καὶ ἡ ἀσφύξις τῆς χώρας τῶν Ἑλλήνων καὶ κατὰ μέγα μέρος ὁ ἑθνικὸς αὐτῶν χαρακτῆρ καὶ ἡ ἐκτέταστος αὐτῶν ἐπὶ τῆς ἀρχαίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτέρους καὶ νεώτερους χρόνους.

Ἐκείνη ἀρκετῶς μεταμορφωτικῶν σταθμῶν, τὸ κλίμα τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου, ἴδιος δὲ τῆς Θράκης, ἔδινε μετὰ τῆς μετὰ τὴν ἀρχαίαν ἐποχὴν ἐκτετατικῆς ἀποκαταστάσεως ἐκείνης ἐγένετο δι' ἄλλας χώρας. Ἐν ταύταις ἐπὶ τῶν ἀναρχόντων δεδομένων, θὰ περιγρηφόμεθα αὐτῶν.

Λέγοντες κλίμα θαλάσσιον, ἐννοοῦμεν τὸ κλίμα χώρας πῶς, ἐν τῇ ἀπείρῃ δὲν ἔπαιρξε μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ χειμῶνος καὶ θέρους. (Θερμὸς χειμῶν καὶ ἀποκαταστάσιν θέρους). Ἡπειρωτικῶν δὲ ὅπου παρατηρεῖται μεγάλη διαφορὰ μεταξὺ χειμῶνος καὶ θέρους, (χειμῶν ψυχρὸς καὶ θέρους; καυτωπῶν). Τὸ κλίμα ἰσθαλακτικῆς τῆς Ἑλληνικῆς Χερσονήσου πλὴν τῆς παιδείας τῆς Ἑλλάδος, ἔδινε εἰς αὐτὴν καθαρῶς θαλάσσιον, ἀλλὰ μάλιστα ἀποκαταστάσιν μεταξὺ τοῦ καθαρῶς θαλάσσιου καὶ τοῦ Ἡπειρωτικοῦ κλίματος. Κατὰ ταῦτα προσεγγίζει κατὰ πολὺ πρὸς τὸ κλίμα τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης (Ἀβερίας καὶ Γερμανίας), τὸ ὅποιον χαρακτηρίζονται ἀρκετῶς βραχὴ κατὰ τὸ θέρους καὶ πολλὰ χιόνες κατὰ τὸν χειμῶνα.

1) Περὶ τοῦ ποταμοῦ Ἐβρου καὶ τῶν παρασιτισμῶν αὐτοῦ εἶναι ἡμετέραν μελέτην.

2) Ὁ ἀείροντος Κ. Μητσόπουλος, καθηγητῆς τῆς Γεωλογίας ἐν τῇ Ἐθνικῇ Πανεπιστημίῳ, ἀναφέρει ἐπὶ τῆς Ἑλληνο-Ἀσιατικῆς ἡπειρος. Ὁ δὲ Πανακτὴς ἐκτετατικῶς τὸ ὄριον τῆς Αἰγυῖδος περιελάμβανεν εἰς τὴν χώραν αἱ ὁποία αὐτῆς, μεταξὺ τοῦ Αἴμου καὶ τῶν ἀναρχόντων ἢ ἀναρχόντων Ἀλίου.

3) Ἐκτετατικῶς τὸν μετὰ τὴν ἀρχαίαν γεωλογικὴν μεταβολὴν εἰσομένων ἐπὶ τῆς ἀρχαίας τῆς ἀρχαίας, ὅπου εἰσομένων ἀναρχόντων, τῶν ὁποίων ἀναρχόντων ἀπέβλεπον ὁ Σουθητικῶν (Βιβλ. γ', 47) καὶ ὁ Πάπυρος (Σουθ. Ἰστορ. IV, 2, 38) τῶν ὁποίων ἀπέβλεπον εἰσομένων ἢ Πολιτισμῶν καὶ ἢ Γεωλογίας.

Προκειμένου ὁμοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἡ δημοκρατία αὕτη δὲν νὰ ἀναζητηθῆ εἰς τὰς μεταξὺ τοῦ Καυκάσου καὶ τοῦ Ἀδριατικοῦ ἢ τοῦ Τυρρηνικοῦ πελάγους χώρας, ἴσως τὰς τρεῖς Χερσονήσους: τὴν Μικρὴν Ἀσίαν, τὴν Ἑλληνικὴν ἢ Ἰλλυρικὴν καὶ τὴν Ἰταλικὴν. Γενικῶς δὲ ὀνομαζόνται Ἑλληνο-Πελασγοὶ ἢ ἀπλῶς κατὰ συνθήκην Πελασγοί, (1) εἰδικώτερον δὲ κατὰ τόπους καὶ φυλὰς: Ἰλλυριο-Πελασγοί, Θρηακο-Πελασγοί, Φρυγο-Πελασγοί, Θρηακο-Ἀρμένιοι καὶ Ἀρμενο-Πελασγοί. Καὶ εἴθετα ἄφ' ἑαυτοῦ τὸ ἐρώτημα: Ποῖαν τοκτὸν γλῶσσαν ὤμασαν οἱ ἀρχαῖοι Θρηαεῖ; Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ὤμασαν ἰδίαν γλῶσσαν ἀτατάχτητον εἰς τοὺς Ἕλληνας. Ὅσοντοφῶνδερ-χόμενος διὰ τῆς Θρηαεῖς τῷ 400 π. Χ. κατὰ τὴν ἐκ μινυρὰς Ἀσίας ἐπιστροφῆν του, διὰ διαρρηγείας συνεννοεῖτο μετὰ τοῦ βασιλέως τῆς Θρηαεῖς Λεύδου τοῦ Β'. «Παρθὴν δὲ, λέγει ὁ Ξενοφῶν, καὶ Σαύθης βασιλέμετος;... καὶ ἐν ἑαυτῷ εἰσέηκε ἔχων διαρρηγείας.» (Κύρον Ἀ. ὑβρίσας, VII.)

Σὺν τῷ χρόνῳ ὁμοῦ Ἑλληνίσθησαν εἰς τρόπον ὅστε κατὰ τὸν πρώτον καὶ δεύτερον μ. Χ. αἰῶνα, δὲν ἐσώζοντο ἐν τῆς Θρηακικῆς γλῶσσης, παρὰ μόνον λέξεις τιτὲς, ἰδίως δὲ ὀνόματα ποταμῶν, πόλεων, χωρῶν καὶ προσώπων, τὰ ὅποια ἦσαν καθαρῶς Θρηακικά, ὅπως π.χ. Οἰσποδιζός, (ἡ νῦν Χιτσά) Βοιρποδιζός (τὸ νῦν Μασαμλῦ-Ἐσκῆ) Οἰσποδιζμα (ἡ νῦν Ἀδριανοπούλις), Δροβήσκος, Δορσίσκος, Γορρησκός Σαρδίσκος, Τενυρίσκος, Ἐφρος, Τονζός, Ἀρζός, Λένιζός, Ὅσπιζα, Τυρποδιζός, Δροβίτορα, Βαρσακίρα (τὸ νῦν Τατόρ-Πολιστίζα), Βόνος, Κετρίπολις, Ρισκοπούλις, Κότος καὶ ἄλλα (2)

Οἱ συλλέκται ἀρχαίων Θρηακικῶν λέξεων, διακρίνονται δι' ἑξήκοντα εἰς αὐτῶν συζώνια. Καὶ πλὴν δὲ ὑποκτινόνται μήτις καὶ αἱ ἑξήκοντα αὐτὰ εἰσῆχθησαν ἑξωθεν. Ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ὀλίγων τούτων λαφύρων, δυνάμεθα μετὰ βεβαιότητος νὰ ἀποκρινώμεθα διὰ τῶν ἑξήκοντα ἐν τῆς ἀσπίδος ἀποφύλλων ἐκ τῆς ἀσπίδος κατῆγονται καὶ οἱ Ἕλληνας, εἴτε Πελασγικὸν ὀνομασθῆσαν τὸν κλάδον ἐκ τοῦ ὅμοιον ἀποκασθῆσαν, εἴτε Θρηακο-Πελασγικόν, εἴτε Ἑλληνο-Ἰταλικόν, ὅπως ἀναφέρει ὁ Μοισση εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἱστορίαν. του

Οἰκισθέντες τῶν δύο γειττεινῶν ἀκολουθήσωμεν, τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ Θρηαεῖς ἠαῖξεν ἡ δὲ δὲ καὶ ἡ γέφυρα διὰ τῆς ἀσπίδος διαπερσώθησαν οἱ εἰς Ἀνατολὴν ἢ ἐκ δυτικῶν μεταναστεύοντες λαοί, ὁ δὲ Βόσπορος καὶ Ἑλλησποντος, ἠαῖξεν τὰ πιθανώτατα σημεῖα τῆς διαβίωσης αὐτῶν.

Μεταβαίνοντες ἐν τῆς Πελασγικῆς Ἑξοικιστικῆς Μικρῆς Ἀσίας διὰ τοῦ Ἑλλησποντου, συναντῶμεν τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας ἦσαν συγγενεῖς μετὰ τοὺς Θρηαεῖς, συγγενεῖται τῆς ὁμοίως ἀρχαίας καὶ ὁ Ὅμηρος καὶ οἱ τραγικοὶ ποιηταί, οἱ ὁμοίως ὀνομαζόμενοι «Φρυγῶν δὲ συγγενεῖται τῆς ἑσπέρης ἦσαν οἱ Ἕλληνας» ὅπως μαρτυροῦντα τὰ ὀνόματα. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνας καὶ Κασσάνδροι, ὀνομαζόμενοι τῶν Τρώων καὶ Ἑλλήνων, (3) Ἡ σημερινὴ Θρηακικὴ πόλις Σάνδη μᾶς ὑπενθυμίζει τὸν Σάνδον ποταμὸν ἐν Τροίᾳ καὶ τοὺς Σανθίους-Θρηαεῖς, λαὸν ἑσπέρικόν. Ἐκ τῶν ἀρχαίων κρήτος ὁ Στραβὸν παρετήρησεν τὴν συγγενεῖται ταύτην λέγων. (4) «Πολλοὶ δ' ἠμνησθήσονται Θραξὶ καὶ Τρωαίᾳ, οἷον Σκαπὸν Θραξέας τιτὲς καὶ Σκαπὸς ποταμὸς καὶ Σκαπὸν τεῖχος καὶ ἐν Τροίᾳ Σκαπὸν πύλον, Σάνδιος Θραξέας, Σάνθος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ Ἀριστος ὁ ἐμβόλιον εἰς τὸν Ἐφρον, Ἀρίσθη ἐν Τροίᾳ Ῥήσος ποταμὸς ἐν Τροίᾳ, Ῥήσος δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν Θρηακῶν.»

Ἀλλὰ πλὴν τῆς ἐκ τῶν ὀνομάτων ἀποδεικνυομένης συγγενείας, μεταξὺ Τρώων καὶ Θρηακο-Μακεδόνων, ἡ στραφία τῶν Θρηακο-Μακεδονικῶν φυλῶν μετὰ τῶν Τρώων κατὰ τὸν Τρωαϊκὸν πόλεμον εἶνε φανερὰ ἀποδείξας τῆς συγγενείας ταύτης. Καὶ ὅτι μόνον οἱ Θρηακο-μακεδόνες, ἀλλὰ καὶ οἱ λοιποὶ λαοὶ τῆς Μικρῆς Ἀσίας ἦσαν φίλοι καὶ σύμμαχοι τῶν Τρώων. (5)

(1) Ἰπὸθεν κατῆγονται οἱ Πελασγοὶ καὶ εἰς ὃ γενέσθης ἀπὸ τῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαίας ἀρχαιολογίας καὶ ἱστορίας. Μεγάλῃ διαφορῇ ἐπαρτεῖται μετὰ τῶν συγγενεῖται ἀρχαιολογίας καὶ ἱστορίας. Ἐπισημειώσαντες ὁμοῦ εἶνε δύο γέφυροι. Κατὰ τὴν μίαν, ἡ ἑσπέρη ἢ Ἀρμενική διὰ μίαν τῶν πεγατικῶν τῆς Ἀσίας, ἐγκατασταθῆντες ἐπ' ἀρχῆς ἐν τῶν Σαλαδικῶν χωρῶν εἰσῆλθον διὰ πελάγους πρὸς τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν ἑσπέρη Ἑβραίων. Κατὰ τὴν ἄλληλῃ ἔλθον εἰς Ἰνδοὺν διὰ μίαν τῆς Ἀρμενίας καὶ τῆς Αἰγύπτου. Καὶ ἄρτιν ἑσπέρη ἑσπέρη πρῶτον γέφυρον παρετήρησαν ὡς ἀποδείξας τὸ προϊστορικὸν ἀντικείμενον τὸ ἀνεκρινόμενον εἰς τῆς ἑσπέρης καὶ εἰς τῆς παραδόσεως τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων καὶ τῶν Ἰνδο-Ἑβραίων καὶ Καυκάσιων. Οἱ δὲ ἑσπέρη, εἰσῆλθόντες ἀνεκρινόμενα ἀρχαιολογικῶν εἰρήματα εἰσεῖται πόλιν τῆς Ἀσίας καὶ εἰς τὴν Οὐρ (Μεσοποταμία) ἐπὶ πλὴν δὲ εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν ἀνεκρινόμενον τοῦ Περσικῶν, ὅτι ὁ Πάριος τοῦ Μίλωνος Τέκτονος ἔλθον εἰς Ἰνδοὺν. Μετὰ τὴν ἐπισημειώσαντες γέφυρον συνειδητικῶς ὡς εἰς τὸ κλειστον Γερμανοὶ ἀρχαιολόγοι καὶ ἱστορικοὶ. Κατ' αὐτῶς ὁ πατὴρ τοῦ Περσικῶν Κρητός, ἐκ τοῦ ὅμοιον οἱ κώδικας τῶν Μανθίων χρόνων τῆς Κρήτης ἀνεκρινόμενον ἐπὶ τῶν Αἰγυπτίων Κρητικῶν κατῆγονται εἰς Ἰνδοὺν καὶ συνεκρίθη διὰ τοῦ Ἰνδοῦ Ὀκεανῶν ἢ ἀνεκρινόμενον τῆς Περσικῆς καὶ τῆς Ἀσσυρίας (Οὐρ) ἐκρίθησαν εἰς τὴν Ἀρμενίαν καὶ τὴν Ἑβραίων.

Ἄλλοι πόλιν παρετήρησαν ὅτι καὶ οἱ οἱ προϊστορικῶν κώδικας τῆς Αἰγύπτου ἦσαν Πελασγοὶ ἐκρίθησθαι εἰς τὴν ἑσπέρη ἢ ἀνεκρινόμενον ἐπὶ τῆς Σημιτικῆς φυλῆς εἰς ἑσπέρη τῆς χώρας.

Βεβίως πόλιν ταύτην δὲν ἐπαρτεῖται ἀπὸ τῆς ἀνεκρινόμενον. Ἄλλ' οἱ νεώτεροι ἀρχαιολογικοὶ ἔργον ἐπισημειώσαντες εἶνε νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐσπέρης μεταξὺ τῶν Πελασγῶν καὶ τῶν πρώτων κωτικῶν τῆς Ἀρμενίας καὶ τῶν Ἰνδοῦν. (Βλέπε, Α. Γ. Καραγιάν, Πόθεν ἔλθον οἱ Πελασγοί, ἐν Εἰκονογραφικῆ, 1928. Ἰακ. Θωρακοπούλου, Πελασγοί, 1912).

2) Albert Dumont, Loc. cit 539-540
3) Τὴν ταύτην τῶν ὀνομάτων Ἀλεξανδρῶν, Κασσάνδρος καὶ Κασσάνδρα, μαρτυροῦνται ὁ ποιητὴς Ἀνάκρητος τῷ 4-5 π. Χ. αἰῶνα, ὅπως ὀνομαζόμενοι τῆς Κασσάνδρας Ἀλεξανδρῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐπισημειώσαντες τῶν πρώτων μαρτυροῦνται τὴν ταύτην τῶν ὀνομάτων, ἀπὸ εἰς τὸ πρῶτον συνθετικῶν ἐπισημειώσαντες ἡ ἑσπέρη τοῦ κλειστον ἔλθον ἀνεκρινόμενον (καὶ ἄρτιν, λατινιστὶ CASSIS-περιγραφομένη CASSIDUM—ἀνεκρινόμενον) ἴδε Π. Κεράμης, Ἑσπέρη καὶ ἄλλ. σελ. 101.
4) Στραβῶνος XIII, 500.
5) Κ. Μ. Ἀναστασίου, Περὶ τῶν ἀρχαίων Θρηακῶν, εἰς τὸ Θρηακικόν, 1928, σελ. 70 καὶ 71. ἴδε καὶ τὸ περιεργῶν, ἀλλὰ ἀνεκρινόμενον καὶ κατὰ κλειστον ἔργον τοῦ Félix Saitiaux Troie. La Guerre de Troie et les origines préhistoriques de la question d'Orient 1915, ὅπου εἶνε τὸν ἄλλον ἀνάγει τὴν ἀρχαίαν τῆς λέξεως τοῦ Ἀνατολικῶν Σημιτικῶν εἰς τὴν ἑσπέρη τῆς χώρας.

28/9/31

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Θρακίας ἀπαντιῶνμεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Παρνασσοῦ, τὰ πα-
ράλια τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου καὶ τὴν Ἑλευσίνα. Ἄν πιστεύσωμεν
τὸν ἱστορικὸν Κίστορα τὸν Ῥόδιον, (1) οἱ Θρακίαι ἐπεξετάθησαν καὶ
μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ Πελάγους, καὶ ὑπῆρξαν θαλασσοκράτορες μί-
λοισιαι ἐπὶ 79 ἔτη. Μεταξὺ δὲ τῶν ἔθνῶν, ὅποια ὑπῆρξαν θαλασσο-
κράτορες μέχρι τῶν Περσικῶν πολέμων οἱ Θρακίαι ἀναφέρονται τρί-
τοι ἐρχόμενοι μετὰ τοὺς Λυδοὺς καὶ Πελασγοὺς.

Τοὺς Θρακίαι τούτους, λοιπὸν ἀναγνώριζει ὁ Ἑρνέστος Κούρτιος,
ὡς προγόνους τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ὅταν δ' ἀργότερον αἱ Ἑλληνι-
καὶ φυλαί: Ἀχαιοί, Ἴωνες, Αἰολεῖς καὶ πρὸ πάντων Δωριεῖς, διεσκορ-
πίσθησαν ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους, ἔσπρην τὸν ἀκμαῖον αὐτῶν
πολιτισμὸν εἰς ἀληθῆ μεσαιῶνα κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ Μαξιμου
Colignon.

Μέχρι τῶν Περσικῶν πολέμων, οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν τοὺς Θρα-
κίαι ὡς βαρβάρους, οὐδεμίαν δὲ ἰδέαν εἶχον περὶ τῆς μεταξὺ αὐτῶν
συγγενείας. Οἱ Θρακίαι ὁμῶς διατέλουν ὑπὸ τὴν ἐπιθεσίαν τοῦ Ἑλληνι-
κοῦ πνεύματος καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, μέχρι τῶν Περσικῶν
Πολέμων, ἔποτε κατὰ τὸ 430 π. χ. αἱ πολιτικαὶ καὶ ἔμπορικαὶ σχέσεις
μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Θρακίαι ἀπέβησαν ἴσους στεναί, ὥστε δὲν ἐβρά-
δυναν βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐπὶ τῆς Θρακίαι τὰ ἀφομοιω-
θῶσιν, ἰδίως δὲ μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως τοῦ Μακεδόνος γενομένην
κατάκτησιν τῷ 341 π. χ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΡΑΚΙΑΣ ΚΑΙ ΔΑΘΗΝΑΙΩΝ

Μὴ λησμονώμεν ὅτι τὴν ἰστορίαν τῶν Θρακικῶν ἐπὶ τῆς Θρακίαι ἐθεώρησε ἡτο Θρακίαι.
Ὅτι ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Ἰφικράτης ἐγένετο γαμβρὸς Κότυος τοῦ
Α' (382—359 π. χ.) βασιλέως τῶν Θρακῶν, τὸν ὁποῖον οἱ Ἀθηναῖοι
ἐτίμησαν διὰ χρυσοῦ στεφάνου καὶ παρέσχον εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα
τοῦ Ἀθηναίου πολίτου. Ὅτι ὁ Θουκυδίδης, ὁ μέγας ἱστορικὸς ἡτο
Θρακίαι: καταγωγῆς, ὡς υἱὸς τοῦ Ὀλόρου, καταγομένου ἀπὸ τοῦ Ὀ-
λόρου, βασιλέως τῆς Θρακίαι. Πολὺ πρὸ αὐτῶν ὁ πατήρ τοῦ Μιλτιάδου
τοῦ Μαραθωνομάχου, Μιλτιάδης ὁ Κυνέλου (2) προσκληθεὶς ὑπὸ τῶν
Ἀσολόγων, Θρακικοῦ λαοῦ κατοικοῦντος τὴν Θρακίαιν χερσόνησον, ἐ-
γένετο βασιλεὺς αὐτῶν περὶ τὰ 559 π.χ. Ἐπίσης Μιλτιάδης ὁ Μαρα-
θωνομάχος ἔλαβε σύζυγον τὴν Ἠγισκίλην θυγατέρα τοῦ βασιλέως
Ὀλόρου. (3)

Τὴν συγγένειαν ταύτην τῶν Θρακῶν μετὰ τῶν Πελασγῶν, μαρ-
τυρεῖ ὁ Αἰσχύλος εἰς τὴν Ἰκέτιδάς του, θέτων εἰς τὸ στόμα τοῦ βασι-
λέως τῶν Ἀργείων τὰ ἑξῆς:

Τῆς γηγενοῦς γὰρ εἰμ' ἐγὼ Παλαίχθονος
Ἴνις Πελασγῶς, τῆςδε γῆς ἀρχηγέτης.
Ἐμοῦ δ' ἀνοκτις εὐλόγως ἐπώνυμον
γένος Πελασγῶν τήνδε καρποῦται χθόνα.
καὶ πᾶσαν αἶαν ἧς δὲ ἀγνός ἔρχεται
Στρυμῶν, τὸ πρὸς δόνοντος ἡλίου, κρατῶ (3)

(στίχ. 250—255)

Δηλαδῆ:

Εἶμαι ὁ Πελασγός, ὁ γιὸς τοῦ Παλαίχθονα, ποῦ γεννήθηκ' ἀπ'
τὸ χῶμα, τῆς χώρας αὐτῆς ὁ ἀρχοντας. Καὶ φυσικὰ, ὁ λαὸς ποῦ καλλι-
εργεῖ τὴν χῶν' αὐτῆ, ἀπ' τὸ βασιλεία του πῆρε τ' ὄνομα. Εἶμ' ὁ ἀρ-
χοντας ὅλης αὐτῆς τῆς χώρας, ποῦ εἶναι στὰ δυτικὰ τοῦ Ἰερού Στρυμῶνα.

(1) Ὁ Πλούταρχος (Βίος Θεμιστοκλέους 1,) διέσωσεν ἡμῖν τὸ ἐπιτάφιον
τῆς μητρὸς τοῦ Θεμιστοκλέους, εἰς τὸ ὁποῖον καυχάται ὅτι μολοῖσιν Ἑλλάδα,
ἐγέννησε τὸν μέγαν Θεμιστοκλέα.

Ἄβροτόνον Θρακίαι γυνὴ γένος, ἀλλὰ τεκέσθαι
τὸν μέγαν Ἕλλησι φημί Θεμιστοκλέα

(2) Βλέπε τὰ κατὰ τὸν γάμον τοῦ Ἰφικράτους εἰς τὴν ἡμετέραν πραγμα-
τείαν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὰ «Θρακίαι» 1928, σελ. 92 καὶ ἔξη),
3 Ἡροδότου, VI, 34—40.

Αναφέρουν λέξεις τινάς τινάς των Θρακικο-Μεσαίωνων, των οποίων τινές διεσώθησαν μέχρις ημών.

Ἡ λέξις βέδου, σημαίνει ὕδωρ, εἶναι δὲ λέξις Μακεδονικῆ καὶ Φρυγικῆ. Ἐκ τοῦ βέδου τούτου, τὸ ὁποῖον εἶναι συγγενὲς πρὸς τὸ Γουθικὸν vato καὶ τὸ ἀρχαῖον Γερμανικὸν wajzer καὶ Σλαβιστὶ voda, προήλθεν ἴσως διὰ τῆς ἀποβολῆς τοῦ διγράμματος καὶ τὸ ὄνομα Ἔδισσα, τῆς Μακεδονίας, ὡς μαρτυρεῖ, τὸ ἀρχαῖον αὐτῆς ὄνομα Αἰγαί. (1)

Ἡ λέξις βεκόσ (2) εἶναι φρυγικῆς καταγωγῆς. Ἀλλὰ σώζεται μέχρι σήμερον εἰς τὸ στόμα τοῦ Θρακικοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, πράγμα τὸ ὁποῖον μᾶς πείθει περὶ τῆς συγγενείας τῶν δύο λαῶν. Σημαίνει δὲ ψωμί καὶ εἶναι μᾶλλον ὀνοματοποιία. Οἱ σημερινοὶ Θρακικοὶ λέγουσι: Μιά βούκα, μιὰ βουκιά ἢ μιὰ μπουκιά. (3)

Ἡ κατὰ λέξις-βρία, σωζομένη εἰς πολλὰ ὀνόματα εἶναι θρακικῆ καὶ σημαίνει πόλις, ὡς λ. χ. Σηλυμβρία (=πόλις τοῦ Σήλυος), Πολτυμβρία (=πόλις τοῦ Πόλυτος) Μεσημβρία καὶ κτλ. (4)

Ἐπίσης ἡ λέξις λέβα κατὰ τὸ Ἡούχιον σημαίνει πόλις, ὅπως Ἄρου-λέβα (5) πόλις ἐν Θράκη καὶ Ἀστελέβα ἐν Λυδία. Ἐν γένει δὲ ἡ πόλις καὶ ὁ συνοικισμὸς λέγεται δέβα ὅπως: Κομμούδεβα, Ζικιδεβα, καὶ ἄλλα. (6) Πρὸς τὴν λέξιν δέβα, συγγενεῖς φαίνεται καὶ ἡ Λακομοισικῆ κατὰ λέξις ὀνομάτων πόλεων, δάβα ὡς λ. χ. Αἰίδαβα, Βριγδαβα, Σικίδαβα. (7) Θρακικῆ λέξις εἶναι καὶ ἡ δίζα ἢ δίζος, σημαίνουσα φρουρίον ἢ ὀχυρὸν, ὅπως: Τυρόδιζα (8) Ταρπόδιζος, (9) Οὔστουδιζος, (10) Βορτουδιζος καὶ ἄλλα (11)

Εὐκταῖον θὰ ἦτο νὰ κατηρτίζετο λεξικόν τι, τὸ ὁποῖον ἐν ἰδῇ κώδικος, νὰ περιελάμβανεν ὅλας τὰς σωζομένας θρακικὰς λέξεις.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γραφήν, οἱ ἀρχαῖοι Θρακικοὶ οὐδέποτε ἔγραφον τὴν μητρικὴν αὐτῶν γλῶσσαν. Ἄν πιστεύσωμεν τὸν Αἰλιανόν, (12) οἱ Θρακικοὶ οὐκ ἔμενον δὲν ἐγνώριζον γραφήν, ἀλλὰ καὶ ἐνόμιζον ἀσχετόν εἶναι οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες βάρβαροι γράφειν. Κατὰ δὲ τὸν Ἀριστοτέλην, Θρακικὰς λέξεις δὲν ἠδύνατο νὰ ἀριθμήσῃ πέραν τοῦ 4 «Μόνον δὲ τὰς λέξεις τῶν Θρακῶν γένος τι εἰς τέσσαρα διὰ τὸ ὅσπερ τὰ παιδιὰ ἀναγκασθῆναι μνημονεῖν ἐπιπολὴ, μὴ δὲ γρήγορα μνηστὸς εἶναι τὰς λέξεων.» (13)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(1) Π. Καρολίδου, Εἰσαγωγή, σελ. 87.
(2) Ὁ Ἡρόδοτος (II, 2), διηγεῖται τὸν ἔθνη τῆς Ἰταλίας. Οἱ Αἰγύπτιοι, λέγει, ἐπίστευον ὅτι εἶναι ἀρχαιότερος λαὸς τοῦ κόσμου. Ἐπὶ τὸν λοιπὸν νὰ βεβαιωθῆ ὁ Φαμηλίχουδ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων ποῖον ἔθνος ἦτο ἀρχαιότερον καὶ συνεπῶς ποία γλῶσσα ἐθεωρεῖτο ἀρχαιότερα, ἐνεπιστάθη εἰς τὴν ποιμένα δύο βρέφης, παραγγείλας ἀειρωθῆναι νὰ ἀναθρέψῃ αὐτὰ μακρὸν πάσης μετ' ἀνθρώπων ἔπικον νίας. Μετὰ δύο ἔτη προσελθὼν ὁ ποιμὴν εἰς τὸ ἐρημηγιῶν των ἦκουσεν νὰ φωνάζουν τὰ παιδιὰ ἑκάστα βεκόσ, ἐκτείνοντα εὐνάμα τὰς χεῖρας. Τοῦτο ἀνήγγειλεν εἰς τὸν Φαμηλίχουδ ἐρεύνη; δὲ γενομένη; τι ἐσήμεινεν ἡ λέξις ἑκαίνη, ἐθέσθη ὅτι εἶναι φρυγικῆ σημαίνουσα τὸ ψωμί. Ἐκτοτε ἐπίστευετο ὅτι ἡ Φρυγικῆ γλῶσσα ἦτο ἀρχαιότερα πάσων καὶ Φρύγης οἱ πρότεροι τῶν ἀνθρώπων.

(3) Τὸ Ἀλβανικὸν buc καὶ τὸ Ἀρμενικὸν buja, bujanem, σημαίνει τρώγω. Π. Καρολίδου Εἰσαγωγή, σελ.

(4) Στεφάνου Ζ, 319 «Μεσημβρία δὲ πρότερον Μενημβρία, ἢ Μένια πόλις, τοῦ κτισαντος Μένια καλουμένου, τῆς δὲ πόλεως βρίας Θρακιστὶ ὡς καὶ τοῦ Σήλυος πόλις Σηλυμβρία προσηγορεύετο ἢ τε Αἰλιος Πολτυμβρία κατ' ὀνομαζέτο» Ἡ λέξις αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὸ γερμανικὸν Burg, τὸ γαλλικὸν bourg, τὸ ἀγγλικὸν borough, τὸ ἑλληνικὸν βέργος, τὸ τουρκικὸν βουργάς. Περὶ Λικιφόρου Μοσχοπούλου, La Question de Thrace σελ. 51 καὶ ἔξη:

- (5) Παρὰ Στεφάνου Βυζαντινοῦ.
- (6) Παρὰ Προκοπίου, Περὶ Κτισμάτων IV.
- (7) Παρὰ Προκοπίου, Περὶ Κτισμάτων IV.
- (8) Ἡρόδοτου VII, 25.
- (9) Itiner. Antonini, 220
- (10) Ἀπόδοσι 230.

(11) Παράβαλε: Κ. Μυρτίκου Ἀποστολίδου, Περὶ Φιλιπποκίτους εἰς τὴν Θρακίαν, 1928, σελ. 842 καὶ ἔξη: «Ἐπίσης ἡ λέξις Σάρα, σημαίνει πηγήν, ἢ λέξις Στόρα, τόπον ὀχυρὸν ἢ ἀπλῶς τόπον, ἢ λέξις Στρανα, τόπον, θέσιν, Albert Dumont, Loc. cit. σελ. 501.

(12) Αἰλιανῶν, Ποικίλη Ἱστορία, II, 6.

(13) Ἀριστοτέλους, Προβλήματα, XV, 5. Βλέπε Edward B. Tylor, La civilisation primitive, μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικῶν, ὑπὸ Pauline Brunet, Τόμ. Α. σελ. 277 καὶ ἔξη, περὶ τῆς Τέχνης τοῦ ἀριθμεῖν καὶ τῆς καταγωγῆς τῆς ἀριθμητικῆς παρὰ τοῖς πρότεροισι λαοῖς.

16/10/35

ΘΡΑΚΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

(Συντέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τόσον δὲ ἀπολοῖκοι καὶ κτηνωδῶς ἀμόρφωτοι ἦσαν οἱ Κεβρηνοὶ Θραῖκες καὶ οἱ Σκαιβόαι, ὥστε κατὰ τὸν Πολύαινον (1) ἐπίστευον ὅτι ὁ ἱερεὺς αὐτῶν ἦτο δυνατόν νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸν οὐρανὸν διὰ νὰ ζυλίνῃς κλίμακος, διὰ νὰ καταγγίλῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Θεὴν Ἥραν ἐπὶ τῇ πενθίᾳ ἢ παραβάσει τῶν καθηκόντων τῶν.

Τοῦλάχιστον μέχρι σήμερον, οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον μνημεῖον ἀνεκαλύφθη φέρον Θρακικὴν ἐπιγραφὴν, μολονταὶ ὅμως ἀποκρίσθη ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ ἑβδόμου π. Χ. αἰῶνος. Βασίλειον ἀνεκαλυφθεῖσαι ἐπιγραφαὶ ἐν Θράκῃ χρονολογούμεναι ἀπὸ τοῦ 3ου π. Χ. καὶ ἐντεῦθεν, εἶναι γεγραμμένα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἢ Ῥωμαϊκὴν βασιλεῖς καὶ δυναστείας τῶν Θρακικῶν ἐπιπέλαγον τὰ ἑλληνικὰ γράμματα, ὡς καὶ τὸν δε Κότυς δ' Ε'. (12—17 μ. Χ.) ἀναφέρεται ὁ μόνος ἐστειμμένος ποιητής. (2)

Αἱ λατινικαὶ ἐπιγραφαὶ εἶναι σπανιώτεραι τῶν Ἑλληνικῶν. Ἄν δὲ ἀπέθνησκέ ποτε ἐν Θράκῃ σημαίων τις Ῥωμαῖος ἐπιγραφὴ Ἑλληνικῆ συνοδεύει τὴν Λατινικὴν. Ὅλαι αἱ ἰδιωτικαὶ ἐπιγραφαὶ, καὶ αὐταὶ ἀκόμη αἱ βαρβαρώτεραι αἱ ἔχουσαι ἀγροτικὸν χαρακτῆρα, εἶναι Ἑλληνικοί. (3)

Ἐπίσης καὶ τὰ νομίσματα αὐτῶν, χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ 480—381 π. Χ. ἔφερον τύπους καὶ ἐπιγραφὰς Ἑλληνικάς. (4)

Ἀπὸ τοῦ δευτέρου μ. Χ. αἰῶνος δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι οἱ Θραῖκες εἶχον ἤδη ἐξελληνισθῆ, πράγμα τὸ ὅποιον μαρτυροῦσιν οἱ λόγοι τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ. «Οἱ περὶ τὴν Θράκην καὶ τὴν Ἴωنيαν οἰκοῦντες, Ἑλλάδος ἐσμὲν ἔκγονοι.» (5)

Ὅρειναι ἴνες φυλαὶ τῆς Θράκης ὅπως π. χ. οἱ Βέσσοι, διεφύλαξον ἐπὶ μακρότερον τὴν γλῶσσαν καὶ τὰ ἦδη αὐτῶν. (6) Ἄλλὰ καὶ οὗτοι εἶχον ἐξελληνισθῆ ἀσπασθέντες τὸν χριστιανισμόν περὶ τὰ 400 μ. Χ. διὰ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ ἐπισκόπου Νικήτα. Ἀπὸ τοῦ πέμπτου ὅμως μ. Χ. αἰῶνος, ὁπότε ἤρχισαν αἱ ἀπὸ βορρᾶ ἐπιδρομαὶ τῶν Σλαύων, πᾶσα ἡ Θράκη εἶχεν ἐξελληνισθῆ καὶ πάντες οἱ Θραῖκες ἐθεωροῦντο ὡς Ῥωμαῖοι ἦτοι Ἕλληνες.

(1) Πολυαίου VII. 22. «Μαρά τοῖς Κεβρηνοῖς καὶ Σκαιβόαις νόμος τῆς Ἥρας τοῖς ἱερεῖς ἡγεμόνας ἔχειν. Ἦν αὐτοῖς ἱερεὺς καὶ ἡγεμὼν Κόσιγγας. Οἱ Θραῖκες οὐκ ἐπειθοῦσιν. Ὁ Κόσιγγας κλίμακος πολλὰς καὶ μεγάλας ζυλίνας ἤγειρε συνθεῖς ἄλλας ἐπ' ἄλλας καὶ λόγος ἦν ὡς εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσεται κατερῶν πρὸς τὴν Ἥραν τῶν Θρακῶν ὡς ἀπειθοῦντας. Ἦν δὲ οἱ Θραῖκες ἀνόητοι καὶ ἄλογοι δεισιαντες τὴν εἰς οὐρανὸν τοῦ ἡμερονὸς συμβῆσαι, κατέκτανον καὶ ὤρισαν ἢ μὴν ἀπακούσασθαι πᾶσιν αὐτοῦ τοῖς προστάγμασιν.»

(2) Βλέπε ἡμετέρον πραγματεῖαν, Βασίλευς—ποιητής, Κότυς δ' Ε'. βασιλεὺς εἰς Θράκην εἰς τὰ Θρακικά, σελ. 96—105.

(3) Albert Dumont, Loc. cit. σελ. 537

(4) Βλέπε: Head—Σβορώνου Νομισματολογία, Τόμ. Α σελ. 358 καὶ ἑ.

(5) Ἰουλιανὸς Λόγοι Γ.

(6) Albert Dumont, Loc. cit. σελ. 215.

Α. 2
7-12-1935
14-12-1935

Οι Ἀρχαίοι Θρακῆς ἀπὸ ἀπόψεως χαρακτικῆς ἦσαν βίαιοι καὶ παρὰ τροπῶν, ἐκδοτοὶ εἰς τὴν υἰεσιποσίαν καὶ τὴν λιμοθρίαν. Ἄλλοτε ἀνηφοροὶ καὶ φιλήδονοι, ἄλλοτε δὲ σκίσιον φαινόμενον ἐκφυγητικότητος. Τὸ ἀναξιοπρεπὲς αὐτῶν εἶχε καταστῆ παρορημῶδες. Ὁ Ἰστωρικός: Ἐκφορὸς ἀναφερόμενος ἐπὶ τοῦ Στραβῶνος (3) δηγᾷται διὰ τοῦ Θρακῆς ἑκατόν ποτε σκιδῶν, πρὸς τοῦ Βοιωτοῦ. Τὴν νύκτα ἤμωσ ἐπιτεθῆντος κατὰ τῶν ἀνευπόκτων Βοιωτῶν κατέσφαξαν πολλοὺς. Ὅταν οἱ Βοιωτοὶ ἀπεπονήθησαν διὰ τὴν παραιοπονδίαν τῶν ταύτην, ἑκαίνοι ἀπήγχεον δὲ τὴν δὲν παρήβησαν αὐτῶν, καθ' ὅσον αἱ μετ' οὐλοδαὶ ἐγένοντο τὴν ἡμέραν ἢ δὲ ἐαίθεσις κατὰ τὴν νύκτα. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ προφορὰ «Θρακία παρέρχεται» καὶ ἡ ἑλλην. «Θρακῆς ἄθρακα οὐκ ἐκίστανται».

Διὰ τοῦτο καὶ Αἰδοῦρος, ὁ Σκελιώτης, (4) θέλων τὰ ἐκποιήσῃ τὴν ἀνδρείαν, νηφαλιότητι καὶ χαρακτικῶν Κόινος τοῦ Β' Βασιλέως τῶν Θρακῶν (168—162 π. χ.) μεταξὺ καὶ ἄλλων λέγει: «Ἦν δὲ τῆτις καὶ σφῶρων καθ' ὑπερβολὴν. Ἐν δὲ τὸ μέγιστον πάντων κατὸν τοῖς Θρακῆν παραιοπονοῦσάντων ἀλλοτριώτατος.»

Κατὰ τὸν Μένανδρον (5) οἱ ἀρχαίοι Θρακῆς εἶχον δὲ χορήσει τὴν πολυγαμίαν. Οὐδέεις ἐλάμβανεν ὀλιγοτέρας τῶν δέκα ἢ δωδέκα γυναικῶν ἢ καὶ περισσοτέρας. Ὁ λαμβάνων μόνον 4—5 γυναῖκας, ἀν τοῦ συνέβαινε δυστυχίᾳ αὐτῶν, ἐδωροῦτο παρὰ τῶν συμπατριωτῶν του δυστυχῆς καὶ οὐ: νὰ μὴ ἐντριφεθῆ. Ὑψηλοὺν ἤμωσ καὶ φουλοὶ Θρακικὰ ἐγχαρῆσι καὶ φιληνχοὶ ὀνομαζόμενοι κίσιται, ζῶντες ἀνευ γυναικῶν. Οὗτοι ἀπείχον τῆς κρεσφαγίας, τρεφόμενοι μὲ μέλι, γάλα, τυρὸν καὶ ἐν γένει διὰ φρυγῶν ὀβελῶν. Τούτους ἀναφέρει ὁ Ὅμηρος ὡς ἀγαθοὺς, γαλακτοφάγους, ἄβιον: καὶ δικαιοτάτους τῶν ἀνθρώπων....

ἀγαθῶν ἱακηολογῶν
ἡλικιωτέρων ἄβιον τε, δικαιοτάτους ἀνθρώπων.

Ὁνομαζία δὲ αὐτοὺς Ἄβιον: ὡς ζῶντες ἀνευ γυναικῆς θεσφῶν τρόπον τινα τὸν βίον τοῦ ζῶντος ἀνευ γυναικῆς ἤμωσ. Κατὰ τὸν Στραβῶνα (6) ἤμωσ ἡ λέξις ἄβιον δὲν σημαίνει τὸν ἄγαμον ἢ χῆρον, ἀλλὰ τοὺς ἀνισίτους καὶ ἀμαρτωλοὺς, ὁποῖοι ἦσαν αἱ φυλαὶ αὐταί. Ἄνθρωποι δὲ λαοδοξιοὶ ζῶντες μόνον διὰ μέλιτος καὶ γαλακτερῶν δικαιο: ἀκαλοῦντο δικαιοτάτοι τῶν ἀνθρώπων.

Τοιοῦτοι Ἄβιον ὑπήχον καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου πέμφαντες εἰς αὐτὸν προβαίαν.

Ὁ πατήρ εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ πωλῆ τὰ τέκνα του ἀντὶ χρημάτων. Τὰς παρθένους ἐπέτρεπον νὰ ζῶσιν ἐλευθέρως καὶ νὰ συνέχοντο μὲ ὀλιγοδέποτε ἤθελεν. Τὰς συζύγους τῶν ἄμωσ ἐφύλαττον κούσιτῶσ καὶ ζῆλοῦσ, ἀγοράζοντες αὐτὰς ἀντὶ χρημάτων. (7)

Οἱ Θρακῆς ἀναφέρονται ὡς λαὸς κρησικώτατος. Ἰδίως δὲ οἱ Βεσσοί. οἱ παρὰ τὸν Αἴλιον κατοικοῦντες, οἱ ὁποῖοι ἐκ τῶν ἄλλων τῶν λησιῶν ληστοὶ ἀπεκαλοῦντο.

Ἡ ἔργασια διὰ τοὺς Θρακῆς ἦτο κίσις καὶ ἀναξιοπρεπῆς. Διὰ τοὺς Θρακῆς ἡ πόλις καθ' ἑαυτὴν τὰ μὲν εἶρησ καὶ ἀσφάλειαν εἶνεσ, ἀλλὰ εἰς τὴν πόλιν ἀπὸ τοῦ ἔξωθεν ἐπέκρουσαν τὴν ἰδουσίαν μονιμὰ πόλισ. Ἐκ τῶν πόλισ αὐτῶν φαίνεται διὰ ἦσαν αἱ ἔθρα τῶν βοιωτῶν καὶ ἄλλων κρησικῶν κρησικῶν ἦσαν ἡ Βιζύη, ἡ Οὐσκούδαμα κλπ.

Ἐσχηματίζον τὸ σῶμα τῶν, ὡς σημεῖον ἐγγύου καταγωγῆς. Οἱ μὴ σπηματίζοντες ἐθεοφρόντο τιπαινῆς τίξεσ ἀνθρώπων. (Ἡροδ. V, 6)

Ὁ σπηματισμὸς οὗτος τοῦ σώματος δικαιοθῆ εἰς τοὺς περὶ τὸ Παγγαῖον κατοικοῦντας, ὡς καὶ παρὰ τὸν Στραβῶνα. Πρὸ πάντων εἰς τοὺς ἀνὰ τὰς πεδιάδας καὶ κώμας τῶν Σερρῶν καλουμένους κρησικῶσ, ὡς τὸ Ἀλῆ βῆη κιοί, τὸ Φυιῶμα, τὸ Μονοῦμα, καὶ τὸ Δοξόμα κ. λ.π. κατοικοῦντας, ὧν πολλὰ παράξενα ἦδη καὶ ἔθρα ὡς καὶ λέξις τι νέσ, ὡς μεταχειρίζοντα εἰς τὰς ἐπικλήσεις τῶν, ἀποτελοῦν ζῶσαν ἀρχαιοπρεπῆ, ἐκ τῶν ἐλαχίστων διαφορῶν, ὡς καὶ ἐπέφερε βασιμηδῶν ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι ἔχρδον ἄμωσ πρὸς τὰ ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου περιγραφόμενα, καὶ αἱ εἶναι ἀδυσφρονιστικῆς ἐπολιέμματα τῶν διαφορῶν ἔθων ἢ ἐγ κατέλιπεν ἑκαὶ ὁ Σέρξης τῷ 478 ἐκιστρέφον ἐξ Ἑλλάδος, διατάξας τοὺς κατοικοὺς τῆς ἀμαρτωλῆσ τότε πόλισ τῶν Σερρῶν (τότε Σίρις ἐπωνομαζέτο) ἵνα ἐκμαλῶνται καὶ τρέφονται τοῖς ἐνεκα πείνης καὶ παντοίων κρησικῶν πῶσωντας στρατιώτας του. (9)

- (1) A. Dumont 512.
- (2) Ἑλληνικός Φιλολογικός Σχόλλογος Κωνσπόλεω: 1873—1874 Τομ. (3) Σερῶσ 405.
- (4) Διοδ. Σκελιώων, Ἀποσπῶματα, 90. Γενικῶσ τοὺς ἐργασιοὺς Θρακικῆσ θέωρουσ ὡς ἀνεκῶσ καὶ εἰς κῆσ εἶδους φθοραφείας ἐκιστρέφει. Βεβλ. τὸ τοῦ Καλλιμάχου (Αἴτιο, II, 11—12).
- Καὶ γὰρ 5 Θρακίην μὲν ἀπίστοις χανδῶν ἄρυσιν υἰεσιποσίην, ὀλιγῶ δ' ἤθετο κρησικῶσ.
- Ἀπληδῆ: Ἀπειστρέφεται νὰ πίνῃ ὕδωρ μὲ τὴν κανάταν κατὰ τὸν τρόπον τῶν Θρακῶν καὶ προτίμα νὰ πίνῃ μὲ κρησικῶσ ἐκ κρησικῶσ ποτιζέων.
- (5) Ἀναφερόμενος ἐπὶ Στραβῶνος Z, 297
- (6) Σερῶσ 296, 297.
- (7) Ἡροδ. 5, 5.
- (8) Ἡροδ. E, 3.
- (9) Ἡροδ. II, 116, πρὸβλ. Σταύρου Μεριζίδου Οἱ Φίλιπποι. σελ. 34

Θρακικαὶ τινες φυλαὶ, ὅπως οἱ Γέται, οἱ Τρανσοὶ καὶ οἱ Κρησικῶσ εἶχον συνηθείας τινὰς σωζομένασ καὶ σήμερον ἀκόμη εἰς τινὰς ἀγροῦν, λαοῦσ τῆς Πολυνησίσ. Ὅσας ἐγεννᾶτο παιδιον τι, συνηγόρον οἱ συγγενεῖς περὶ τὴν κειψία τοῦ ἀρταγεννήτου θρησθεῖτες ἢ καὶ κλεισίτες ἀναλορζόμενοι τὰ βῆσανα καὶ τὰς πικρίσ τοῦ κόσμου τούτου. Ὅταν δὲ ἀπέθνηκε τὴς ἀφῶ ἔδαπιον τὸν νεκρὸν ἢ ἑκαίον αὐτέν, ἑκαίον καὶ ἑκαίον παρὰ τὸν τάφον, μακαρίζοντες αὐτὸν διότι ἀπληδῆ τῶν γῆναι βωσάνων.

Οἱ Κρησικῶσ εἶχον καὶ τὸ ἐξῆς ἔθιμον. Ὅταν ἀπέθνηκεν ὁ σύζυγος, ἡ μοιοτέρα καὶ προσφιλετέρα τῶν γυναικῶν του, ἔπρεπε νὰ σφαγῆ παρὰ τὸν τάφον τοῦ συζύγου τῆς ἐπὶ τοῦ πληροστέρου συγγενοῦσ τῆς. Αἱ λοιπῆ ἑκαίον καὶ ἀλοφρόντο, διότι δὲν ἔτυχον τῆς τιμῆς ἐκείνης καὶ προσιμῆσεσ, θεωροῦσαι τοῦτο ὄνειδος καὶ προσβολῆν. (1)

32
Hrod. E. 3-5